اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

یکشنبه ● ۱۵ آبان ۱۴۰۱ ● ۱۱ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ ● ۶ نوامبر ۲۰۲۲ ● سال پنجم ● شماره ۹۵۳ ● ۸صفحه ● قیمت ۳۰۰۰ تومان

غبار جنگ بر پیکر تجارت آلومینا

آلومینا از تصفیه بوکسیت حاصل می‌شود و به عنوان ماده اولیه آلومینیوم‌سازی در جهان به مصرف می‌رسد. با توجه به اینکه حمل آلومینا نسبت به بوکسیت کم‌هزینه‌تر بوده و صرفه اقتصادی بالاتری دارد، کشورهای تولیدکننده آلومینیوم معمولا نیاز خود را به صورت آلومینا تامین می‌کنند. همین امر باعث شده آلومینا در حجم بالایی در جهان تجارت شود...

۵

اکتشاف معادن مغفول مانده است

اکثر ذخایر معدنی کشور در مناطق دورافتاده و محروم واقع شده‌اند و با توجه به کوچک‌مقیاس بودن، کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. در این میان، ذخایر بسیار بزرگی نیز که به بهره‌برداری رسیده‌اند، صنایع معدنی چندان بزرگی در کنار آنها شکل نگرفته است. اکتشاف، مقوله بسیار مهمی است که با وجود اهمیت بالای آن طی سالیان اخیر مهجور واقع شده و این در حالی است که صنایع معدنی...

۳

«روزگارمعدن» گزارش می‌دهد

توسعه صنعت فولاد با تکیه بر دانش‌بنیان‌ها

۷

عکس: روزگار معدن

سرمقاله

لزوم تعامل معدن و محیط‌زیست

علی خادم آستانه
کارشناس منابع طبیعی

یکی از مشکلات اساسی سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور در حوزه نظارت بر فعالیت معادن، کمبود نیرو و امکانات است و شاید این موضوع یکی از بزرگ‌ترین چالش‌هایی است که سازمان با آن دست‌وپنجه نرم می‌کند، بنابراین بدیهی است که وقتی تعداد زیادی معدن دیگر به مجموعه فعلی اضافه شود، بار نظارتی سنگین‌تری بر دوش کارشناسان این سازمان قرار خواهد گرفت.

بازرسان این سازمان باید هشیار باشند که باطله‌ها در مناطق ممنوعه تخلیه نشود، از فعالیت‌های آلاینده محیط‌زیست و منابع آب و خاک ممانعت کنند و جلوی آلودگی هوا یا تشدید آن را بگیرند. بنابراین، بدیهی است که باید سازمان در این حوزه تقویت شود.

البته راه‌حل این مشکل در ماده ۲۵ قانون دیده شده است.

براساس قانون، سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری مکلف شده است که بخشی از هزینه‌های جبران خسارت را به حوزه نظارت تخصیص دهد تا این بخش بتواند به وظیفه نظارتی خود عمل کند و به‌موقع جلوی تخریب‌ها را بگیرد.

اگر روزی چنین اتفاقی رخ دهد، دست سازمان باز می‌شود و بهتر می‌تواند بر فعالیت‌های معدنی نظارت کند و عملیات بازسازی و احیا را به‌انجام رساند.

ادامه در صفحه ۲

تیترهای روز

بار واگذاری معادن را بر دوش طبیعت نگذاریم

پس از انتشار خبر واگذاری تعداد زیادی از معادن در مزایده، یکی از اعضای هیات‌علمی دانشگاه تهران از وزارتخانه درخواست کرد مجوز زیست‌محیطی این معادن را قبل از واگذاری مجددا بررسی کند. مهدی اسماعیلی‌بیدهندی بااشاره به آثار مخرب فعالیت معدنی بر محیط زیست، تغییراتی که در سیما و منظر طبیعی پدید می‌آورد، معضل پساب‌ها، نخاله‌های معدنی و سایر آلودگی‌ها، گفت: باید مشخص شود...

۳

سرکوب فرصت‌های صادراتی

مدیریت بازار، یکی از رویکردهای اصلی وزارت صنعت، معدن و تجارت در طول سال‌های گذشته بوده است. تنظیم بازار داخلی در بخش معدن و صنایع معدنی نیز دنبال می‌شود. بر همین اساس، از سال گذشته تاکنون، عرضه محصولات گوناگون در بخش معدن و صنایع وابسته به آن، در بورس کالا الزامی شد. بورس کالا، بستری برای تقابل میان عرضه و تقاضا و معامله یک محصول در فضایی شفاف است. با این وجود، انتقاداتی به روند الزام محصولات مختلف در بورس کالا مطرح است؛ از جمله آنکه این الزام فرصت‌های صادراتی را از بین می‌برد...

۴

تقلا برای نجات بورس

۸

روزگار معدن

اخبار

۲

یکشنبه
● ۱۵ آبان ۱۴۰۱
● ۱۱ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
● ۶ نوامبر ۲۰۲۲
● سال پنجم ● شماره ۹۵۳

سرمقاله

لزوم تعامل معدن و محیط‌زیست

ادامه از صفحه اول

امروزه و در شرایط موجود باید برای حل مسئله ۲ اقدام اساسی را مدنظر قرار داد. موضوع اول توجه به پیش‌نیازهای برگزاری مزایده است.

به‌گمان من، وقتی قرار است تعداد زیادی از معادن به بهره‌برداران واگذار شود و وزارتخانه می‌خواهد از افراد دعوت کند تا برای دریافت پروانه بهره‌برداری با هم رقابت کنند، باید از قبل، عرصه‌ها را از منظر منابع طبیعی و محیط‌زیستی تعیین‌تکلیف کرده باشد.

پیش از برگزاری مزایده باید استعلام‌های لازم از ۲ سازمان مربوطه دریافت شود و وقتی اطمینان حاصل شد که عرصه‌ها مشکلی ندارند، آنها را به‌مزایده گذاشت.

موضوع دیگر، توجه به جبران صدمات است. معدن حتی اگر مجوزهای لازم را از سازمان منابع طبیعی و محیط‌زیست دریافت کرده باشد، باز هم به طبیعت آسیب می‌رساند و این جزئی از ذات فعالیت معدنکاری است.

پس در قدم اول، لازم است، تلاش شود که اثرات تخریبی به حداقل ممکن برسد و در قدم بعدی برای رفع تخریب‌های ایجادشده،اقدامات ضروری انجام شود.

نمونه‌های متعددی از عرصه وسیع معدنی وجود دارد که ده‌ها سال موردبهره‌برداری قرار گرفته، اما هیچ عملیاتی برای احیا و بازسازی منطقه انجام نشده است، در حالی که، طبق قانون وقتی ذخیره یک نقطه به‌پایان رسید و بهره‌برداری از آن متوقف شد، باید به حالت اولیه بازگردد، اگر توپوگرافی منطقه به‌هم‌خورده، ترمیم و اگر پوشش گیاهی از بین رفته، باتوجه به شرایط بومی و گونه‌های موجود باید تا جای ممکن احیا شود.

اما عرصه‌هایی که به حال خود رها شده و هیچ‌گونه عملیات احیا و بازسازی برای آنها انجام نگرفته است، در درجه اول باید موردبررسی قرار گیرند تا علت مشخص شود.

گاهی مشخص می‌شود دستگاه‌های ذی‌ربط همکاری لازم را انجام نداده‌اند یا فعال معدنی عرصه را در اختیار سازمان قرار نمی‌دهد و ایرادات و اشکالاتی از این دست. اگر در بررسی‌ها توجیه منطقی وجود نداشت، باید منطقه در فاز بازسازی و احیا قرار گیرد.

مهم‌ترین علت این است که هزینه‌های بازسازی و احیا سنگین است و بنابراین انجام چنین کاری به اعتبارات فراوانی نیاز دارد.

البته روش تامین هزینه در قانون پیش‌بینی شده است. هر معدنکاری باید سالانه بخشی از درآمد خود را به‌عنوان حقوق دولتی به خزانه واریز کند.

در قانون آمده است که باید در مرحله بهره‌برداری ۱۲ درصد از این مبلغ و در مرحله اکتشاف ۱۵ درصد آن به بازسازی و احیای معدن تعلق گیرد.

متاسفانه تاکنون ۱۰۰ درصد این مبالغ به سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری عودت داده نشده است.

بنابراین باید وزارت جهاد کشاورزی و سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری با شدت بیشتری پیگیری کنند تا این رویه اصلاح شود و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی هم برای تحقق این مهم همکاری لازم را انجام دهد.

لازم است با اقدامات آموزشی، فرهنگ عمومی زیست‌محیطی را هم ارتقا داد، البته این مهم در شرایطی امکان‌پذیر است و کارآیی لازم را خواهد داشت که وضعیت اقتصادی بهبودی پیدا کند و امکانات زیستی به اندازه کافی مهیا شود تا مردم اتکای زیادی به منابع طبیعی ضعیف یا محیط‌زیست تحلیل‌رفته‌مان نداشته باشند.

اکتشاف معادن مغفول مانده است

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

اکثر ذخایر معدنی کشور در مناطق دورافتاده و محروم واقع شده‌اند و با توجه به کوچک‌مقیاس بودن، کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. در این میان، ذخایر بسیار بزرگی نیز که به بهره‌برداری رسیده‌اند، صنایع معدنی چندان بزرگی در کنار آنها شکل نگرفته است. اکتشاف، مقوله بسیار مهمی است که با وجود اهمیت بالای آن طی سالیان اخیر مهجور واقع شده و این در حالی است که صنایع معدنی کشور به ویژه فولاد جهت تامین ماده اولیه مورد نیاز خود در آینده نزدیک، نیازمند تامین هرچه بیشتر خوراک از معادن هستند. از سوی دیگر، تحریم‌های ظالمانه به سدی بزرگ جهت واردات برخی مواد اولیه و همچنین تجهیزات و ماشین‌آلات مورد نیاز تبدیل شده و بحران انرژی نیز فعالان معدن و صنایع معدنی را در تنگنای شدید اقتصادی قرار داده است. با این وجود، برخی شرکت‌های داخلی با تکیه بر دانش و تخصص متخصصان داخلی و همچنین مهندسی معکوس و بومی‌سازی، توانسته‌اند گام‌های مثبتی در راستای توسعه هرچه بیشتر بخش معدن و صنایع معدنی کشور بردارند. شرکت کاوند نهان زمین به عنوان زیرمجموعه شرکت‌های معدنی و صنعتی گل‌گهر و چادرملو، یکی از شرکت‌های پیشرو در کشور در این حوزه است که فعالیت خود را از سال ۱۳۹۱ در سطح ملی و برون‌مرزی آغاز کرده است. هدف از راه‌اندازی این شرکت، اجرای فعالیت‌های مرتبط با صنایع معدنی از جمله اکتشاف، استخراج، تملک و بهره‌برداری و سرمایه‌گذاری و خرید معادن بوده است. در همین زمینه فلزات آنلاین با علیرضا ضیایی، مدیرعامل شرکت کاوند نهان زمین به گفت‌وگو کرده است که در ادامه می‌خوانید:

◉ اهمیت بخش معدن و صنایع معدنی کشور را در زمینه توسعه و پیشرفت اقتصادی کشور چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بخش معدن و صنایع معدنی یکی از حوزه‌های مهم و اثرگذار در تولید و تجارت کشور محسوب می‌شود و این بخش در مقام عامل مولد اشتغال پایدار در افزایش تولید ناخالص ملی و درآمد سرانه نقش بسزایی دارد. برای مثال، می‌توان به این مهم اشاره کرد که به منظور کاهش وابستگی به صادرات نفت و گاز و رهایی از اقتصاد تک محصولی، بخش معدن به عنوان صنعت خودکفا (به جای نفت) از نقش موثری در رشد اقتصادی کشور برخوردار است. ضمن اینکه ایران جزو ۱۵ کشوری است که از بیشترین تنوع معدنی برخوردار بوده و مصرف مواد معدنی به خصوص در بخش فلزات به شدت در حال افزایش است؛ به طوری که درحال‌حاضر مصرف مس به ۱۸ میلیون تن در سال رسیده است و سایر فلزات نیز با رشد چشمگیری در مصرف روبه‌رو هستند. بر همین اساس ضرورت دارد نگاه صادرات‌محور خود را تقویت کنیم و ظرفیت‌های صادرات مواد معدنی با تاکید بر گروه فلزات آهنی و غیرآهنی باید فعال شود. همچنین دولت باید به صنایع کوچک که به عنوان صنایع پایین‌دستی بخش صنایع معدنی فعال هستند، توجه کند. استفاده از فناوری‌های نوین مانند فناوری که شرکت کاوند نهان زمین در راور برای استفاده از ریزگندله به کار گرفته است، ایجاد کارخانه‌های کوچک را اقتصادی و توجیه‌پذیر می‌کند و ضریب اشتغال در صنایع معدنی را افزایش می‌دهد.

◉ ارزیابی شما از چالش‌های بخش معدن در کشور چیست و چه راهکارهایی را جهت رفع آنها پیشنهاد می‌کنید؟

همان طور که اشاره شد، تحریم‌های ظالمانه علیه کشور در ابعاد مختلف برای صنایع معدنی، مشکلات فراوانی را ازجمله دسترسی به تجهیزات ایجاد کرده است که هم در خرید آنها از کشور مبدا و هم انتقال آن به داخل کشور، این موانع و مشکلات تاثیر منفی خود را بر جای می‌گذارند. در شرکت کاوند نهان زمین برای خنثی‌سازی اثر تحریم‌ها، بر دانش فنی و توانمندی شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی تکیه کرده‌ایم. هم‌اکنون بیش از ۸۰ درصد از تجهیزات کارخانه لیچینگ مس بورلی قزاقستان، از شرکت‌های ایرانی تامین شده است. طراحی و ساخت تجهیزات و ماشین‌آلات مرتبط با صنایع معدنی در ایران به وسیله شرکت‌های دانش‌بنیان، توانسته است از بعد کیفیت و کارآیی در بسیاری از موارد از نمونه‌های خارجی راندمان بهتری داشته باشد اما در بخشی از تجهیزات و مواد اولیه که هنوز تامین آن از خارج از کشور صورت می‌گیرد، شرکت‌های معدنی با مشکل اساسی تامین ارز روبه‌رو هستند. در کشور سالانه تا ۲۵۰ میلیون دلار واردات تجهیزات معدنی صورت می‌پذیرد. استهلاک ماشین‌آلات صنایع معدنی به دلیل نوع فعالیت آنها بالا است و برای داشتن بهره‌وری مناسب باید هر ۵ سال، ماشین‌آلات نوسازی شوند. در صورت تامین نشدن ارز، همان‌طور که اکنون شاهد آن هستیم، ماشین‌آلات فرسوده هزینه‌های جانبی تعمیرات و تامین قطعات را به شرکت‌ها تحمیل می‌کنند.

◉ درحال‌حاضر صنایع معدنی کشور به ویژه فولاد با چه مشکلاتی مواجه هستند و چگونه می‌توان با آنها مقابله کرد؟

موانع و مشکلات صنایع معدنی در داخل کشور اندک نیست اما اگر بخواهیم به طور کوتاه و مختصر به این مهم بپردازیم، چالش تامین آب و تامین انرژی اعم از برق و گاز، در راس تمام مشکلات قرار دارد. از دیگر مشکلاتی که صنعت فولاد طی سالیان اخیر با آن مواجه بوده است، بهره‌وری پایین در بخش‌هایی از زنجیره تولید فولاد و یا عدم ارتقای تکنولوژی واحدهای فولادی است.از دیگر چالش‌هایی که در زنجیره فولاد به چشم می‌خورد، قیمت‌گذاری محصولات در این زنجیره است و جهت کنترل بازار و همچنین سود مناسب برای تولیدکنندگان، لازم است که قیمت‌گذاری محصولات به صورت منطقی در بازار صورت پذیرد. از جمله مشکلات دیگر نیز می‌توان به اکتشاف، فعال‌سازی معادن و تامین مواد اولیه اشاره کرد. با وجود اقدامات انجام شده در زمینه اکتشاف معادن، فاصله زیادی با هدف تعیین شده داریم. ذخایر فعلی معادن رو به اتمام بوده و در ذخایر معادن عمقی نیز اقدام موثری صورت نپذیرفته است و با توجه به نیاز تکنولوژی روز و هزینه زیاد، اقتصادی بودن استخراج معادن عمیق نیاز به مطالعه و بررسی دارد. یکی دیگر از مواردی که به عنوان یک چالش در افزایش تولید فولاد کشور مطرح است، عدم استفاده از تکنولوژی‌های روز و زیرساخت‌های قدیمی و فرسوده در تمامی مراحل چرخه تولید از اکتشاف و استخراج تا تولید محصول نهایی است که این معضل، لزوم حرکت به سمت استفاده از فناوری‌های روز دنیا را نشان می‌دهد. عمده‌ترین موانع برسر راه توسعه زیرساخت‌های تکنولوژیک، تحریم‌ها و انحصار فناوری نزد کشورهای پیشرفته است.

◉ باتوجه به اینکه این شرکت در زمینه تولید بریکت سرد آهنی فعال است، در زمینه تولید و همچنین تامین مواداولیه با چه معضلاتی دست و پنجه نرم می‌کنید؟

با توجه به نوع تکنولوژی تولید آهن‌اسفنجی و بریکت سرد، یکی از معضلات حائزاهمیت وجود زغال‌سنگ‌های جوان و کم‌قدمت است که با خصوصیات و مختصات تکنولوژی تولید مغایرت دارد. بنابراین باید هماهنگی بین مواد اولیه و تکنولوژی تولید ایجاد کرد که این موضوع بسیار هزینه‌بر است. همچنین در خصوص آجرنسوز نیز که باید از خارج از کشور تامین شود، معضلات فراوانی اعم از تحریم‌ها، عدم تنظیم بازار ارز و... وجود دارد که اگر بخواهیم این مواد اولیه را از تامین‌کنندگان داخلی تهیه کنیم، با قیمت‌های بیشتری نسبت به نمونه وارداتی (گاهی تا سه برابر) روبه‌رو هستیم.

در خصوص سگر(SiC) نیز چنین می‌توان اشاره کرد که این ماده اولیه موجود در ایران دارای خلوص و دانه‌بندی استاندارد نیست که خوشبختانه شرکت کاوند نهان زمین خود در تولید این محصول به خودکفایی بسیار بالایی رسیده است.

◉ آیا سرمایه‌گذاری‌های لازم جهت اجرای عملیات‌های مختلف معدنی به ویژه اکتشاف در داخل کشور طی سالیان اخیر صورت پذیرفته است؟

واقعیت امر این است که سرمایه‌گذاری برای اکتشاف معادن در کشور به درستی اتفاق نیفتاده و متاسفانه بحث اکتشاف معادن مغفول مانده است. با وجود بودجه‌های کمی که در اختیار سازمان زمین‌شناسی قرار گرفته است، اکتشافات معادن میسر نیست و باید فعالان بخش خصوصی در این زمینه ورود پیدا کنند تا در نهایت اکتشافات صورت پذیرد. شایان ذکر است که معادن بزرگ ما عمدتا دولتی و شبه دولتی هستند و معادن متوسط و کوچک به بخش خصوصی تعلق دارند که این یکی از ایراداتی است که در کشور ما وجود دارد.

ما باید تلاش کنیم که با انجام اکتشافات صحیح، معادن بزرگ کشف کنیم که این موضوع نیازمند تعریف برنامه بلندمدت است زیرا در دنیا اصولا اکتشافات را دولت‌ها انجام می‌دهند و در کشور ما به دلیل نبود بودجه کافی، این موضوع در اولویت‌های دولت‌ها نیست. اکتشافات ما عمدتا سطحی است و این سبب کوچک ماندن معادن ما شده است و اگر توانایی اکتشافات عمیق را داشته باشیم، می‌توانیم به آینده معادن امیدوار شویم.

کار در معدن در دنیا آسان نیست و جزو صنایع سخت و زیان‌آور محسوب می‌شود و باید تلاش کنیم با بهره‌گیری از تکنولوژی روز، این دشواری را کاهش دهیم و معادن راه هوشمندسازی و مکانیزه کنیم.

◉ نقش دولت و حمایت سازمان‌های ذی ربط در کاهش مشکلات موجود را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

ایران نزدیک به ۷ درصد از معادن کشف شده جهان را به خود اختصاص داده است و پیش‌بینی می‌شود ذخایر معدنی کشور بالغ بر ۵۷ میلیارد تن باشد اما این ظرفیت بزرگ بدون توجه و سرمایه‌گذاری دولت در بخش اکتشاف، بلااستفاده باقی خواهد ماند. دولت باید از اکتشاف معادن حمایت کند و همچنین برای بهره‌برداری از معادن تسهیلات لازم را در نظر بگیرد. هم‌اکنون تامین انرژی برق و گاز برای شرکت‌های معدنی به یک پاشنه‌آشیل تبدیل شده و هزینه‌های برق و گاز شرکت‌های معدنی سنگین است. دولت باید برای واردات ماشین‌آلات معدنی تسهیلاتی را در نظر بگیرد. تامین ارز لازم برای واردات ماشین‌آلات، از فرسودگی تجهیزات جلوگیری می‌کند. در سال ۱۴۰۴، ایران به استخراج ۱۸۰ میلیون تن سنگ‌آهن برای تامین نیاز داخلی احتیاج دارد. رسیدن به این رقم صرفا در سایه حمایت دولت در تامین نیازهای شرکت‌های معدنی محقق خواهد شد. تامین مالی شرکت‌های معدنی از سوی بانک‌ها به معضلی تبدیل شده است که تنها با تسهیلگری و رفع مقررات دست‌وپاگیر می‌توان آن را رفع کرد.

◉ چه اقداماتی در خصوص ایفای مسئولیت‌های اجتماعی انجام داده اید؟

شرکت کاوند نهان زمین در راستای ایفای مسئولیت‌های اجتماعی سهامداران در سال ۱۳۹۴، اقدام به احداث مجتمع فولادی شامل سه خط کوره تونلی، در مجموع با ظرفیت ۱۰۵ هزار تن و یک خط تولید فولاد با ظرفیت ۱۰۰ هزار تن که قابلیت ارتقاء به ۲۰۰ هزار تن را دارد، در شهرستان راور واقع در استان کرمان کرده است. دو خط تولید آهن‌اسفنجی و لوله‌های اسفنجی هر یک با ظرفیت ۷۰هزار تن در سال گذشته به بهره‌برداری رسید و پیش‌بینی کرده‌ایم که خط تولید سوم نیز ضمن طراحی و اجرای فونداسیون، تا پایان سال ۱۴۰۲ به بهره‌برداری برسد. هم‌اکنون کارخانه فولادسازی نیز در حال احداث است و تا پایان امسال به بهره‌برداری خواهد رسید و بدون شک منجربه رونق اشتغالزایی در این منطقه خواهد شد.

◉ گویا تولید شمش فولادی نیز در دستور کار این شرکت قرار دارد. لطفا توضیحاتی در این خصوص ارائه بفرمایید.

یکی دیگر از اقدامات شرکت کاوند نهان نهان، احداث واحد ۴۰۰ هزار تنی قوس الکتریکی تولید شمش فولادی به شکل بیلت در شهرستان اندیمشک واقع در استان خوزستان به نام شرکت زاگرس اندیمشک است که ۴۸ درصد سهام آن، متعلق به شرکت کاوند نهان زمین و مابقی سهم آن متعلق به شرکت‌های فولاد خوزستان و فولاد مبارکه است. امیدوار هستیم بتوانیم با احداث واحدهای جدید، گام‌های مثبت بیشتری را در راستای ایفای مسئولیت‌های اجتماعی شرکت کاوند نهان زمین برداریم.

حقوق دولتی، معادن را زمین زد؟

معادن ایران اخیرا با تهدید جدیدی به نام حقوق دولتی مواجه شده‌اند. این امر باعث شده تا صادرات برخی محصولات، ازجمله کرومیت به نصف برسد.

به گزارش تجارت نیوز، تهدید و محدودسازی معادن گویا قرار نیست پایان یابد. افزایش حقوق دولتی برای صادرات محصولات معدنی یکی از این تهدیدهاست که صادرات برخی محصولات نظیر کرومیت را به صفر رساند.

این در حالی است که کرومیت به چند دلیل می‌تواند ابزار مناسبی برای ارزآوری باشد؛ ازجمله آنکه ایران یکی از ۱۵ کشور جهان است که در آن کرومیت اکتشاف و استخراج می‌شود. از سوی دیگر، چینی‌ها مشتری پر و پاقرص کرومیت ایران هستند. بنابراین صادرکنندگان برای با چالش‌های برآمده از انتقال پول به دلیل تحریم ایران روبه‌رو نمی‌شوند. در این بین واحدهای تولیدی ایران تنها یک‌سوم کل ظرفیت کرومیتی را که سالانه استخراج می‌شود، مصرف می‌کنند.

مصطفی مالداری، فعال معادن ایران با تایید موضوعات اشاره‌شده درباره وضعیت کنونی اکتشاف و بهره‌برداری از ذخایر کرومیت ایران گفت: بزرگ‌ترین و قدیمی‌ترین معادن کرومیت ایران مجموعه معادن فاریاب و اسفندقه در جنوب کرمان هستند. معدن فاریاب در جایگاه بزرگ‌ترین معدن کرومیت ایران چند سالی تعطیل بود که به تازگی به مزایده گذاشته شد.

وی افزود: کرومیت در ۱۵ کشور جهان تولید می‌شود و افریقای جنوبی بزرگ‌ترین تولیدکننده آن به شمار می‌آید. در ایران هم ذخایر کرومیت در شمال هرمزگان و جنوب کرمان و در ادامه زاهدان و همچنین در خراسان رضوی و جنوبی و در منطقه خوی در آذربایجان غربی اکتشاف و بهره‌برداری می‌شود. ذخایر کرومیت ایران از حدود ۵۰ سال پیش شناسایی شده که ۹۹ درصد این ذخایر فعال و در حال بهره‌برداری است.

مالداری با اشاره به نصف‌شدن صادرات کرومیت تأکید کرد: در سال ۱۳۹۶ معادن کرومیت ایران در فعال‌ترین حالت ممکن قرار داشتند و در آن سال حدود ۵۰۰ هزار تن سنگ و کنسانتره کرومیت از کشور صادر شد. امروز کشور ظرفیت تولید ۶۰۰هزار تن سنگ و کنسانتره کرومیت دارد. با این حال حدود ۶۰ درصد از این ظرفیت استخراج می‌شود.

وی ادامه داد: در سال گذشته صادرات کرومیت ایران ۲۵۰هزار تن بود؛ در حالی که ایران ظرفیت این را دارد که چهار درصد از کرومیت مصرفی جهان را تولید کند.

وی درباره چرایی این افت صادراتی توضیح داد: نهادهای دولتی از سال ۱۳۹۶ به فرآیند استخراج و صدور کرومیت وارد شدند، پیش از آن، این بخش به طور کامل در اختیار بخش خصوصی بود و به غیر از دو مجموعه معدنی فاریاب و اسفندقه که پیش‌تر از آنها یاد شد دیگر معادن در گروه متوسط و کوچک قرار داشتند.

این فعال معدنی اضافه کرد: در سال ۱۳۹۶ وزارت صنعت معدن تجارت بر صادرات کرومیت عوارض ۲۵ درصدی وضع کرد، با این کار یک چهارم درآمد حاصل از صادرات کرومیت باید به عنوان عوارض صادرات به دولت داده می‌شد. اعتراض تولیدکنندگان و صادرکنندگان هم به اعمال این تعرفه تاثیری نگذاشت.

بر اساس اعلام مالداری صادرکنندگان برای جبران هزینه برآمده از افزایش ۲۵ درصدی عوارض صادرات، کرومیت را ارزان‌تر از معندنار می‌خریدند، آن قدر ارزان که رقم خرید آنها برای معدنداران توجیه اقتصادی نداشت. در نتیجه شمار زیادی از معادن تعطیل شدند.

وی تشریح کرد: یک‌سال پس از این اتفاقات دولت متوجه اشتباه وضع عوارض ۲۵درصدی شد و آن را به ۱۰و ۱۵درصد کاهش داد که البته این هم اشتباه بود و به هر حال براساس آخرین بخشنامه‌ای که حدود ۱۰ روز پیش صادر شده عوارض صادرات سنگ و کنسانتره کرومیت به صفر رسید.

وی درباره احتمال بازگشت به بازارهای صادراتی تصریح کرد: متاسفانه حقوق دولتی که برای معادن کرومیت وضع شده باز هم توجیه اقتصادی استخراج کرومیت را زیر سوال می‌برد. همه اینها در شرایطی اتفاق می‌افتد که وزارت صمت هم حقوق دولتی را فارغ از مشکلات کنونی معدنکاران از آنها می‌گیرد. حقوق دولتی که وزارت صمت تعیین کرده تناسبی با نرخ فروش معدنکاران ندارد و بسیار بالاتر از توان پرداخت آنهاست و گاه این ناتوانی به تعطیلی معادن منجر می‌شود.

وی افزود: از آنجایی که معدن‌داران برای اعلام رسمی تعطیلی معادن باید حقوق دولتی را با وزارت صمت تسویه حساب کنند. از این رو آنها تعطیلی معدن را به طور رسمی اعلام نمی‌کنند و سقوط بخش کرومیت جایی ثبت نمی‌شود.

شناسایی ۲۲ محدوده معدنی امیدبخش در فارس توسط ایمیدرو

رئیس هیات عامل ایمیدرو از شناسایی ۲۲ محدوده معدنی امیدبخش در استان فارس خبرداد و گفت: طبق تفاهمنامه بین ایمیدرو و استانداری فارس و بر اساس سیاست‌های توسعه‌ای ایمیدرو؛ گسترش اکتشافات و تامین زیرساخت‌ها در فارس ادامه دارد.

به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، وجیه‌اله جعفری در نشست پایش اقدامات و بررسی برنامه‌های توسعه‌ای حوزه معدن و صنایع معدنی استان فارس که با حضور استاندار فارس برگزار شد، افزود: توسعه اکتشافات و زیربناها در معادن فارس توسط ایمیدرو در حال انجام است.

وی افزود: در حوزه اکتشاف پهنه اکتشافی شمال و شمال شرقی فارس و اجرای طرح جامع مطالعات ظرفیت یابی مواد معدنی در غرب این استان مورد توجه ایمیدرو است. جعفری افزود: طبق مطالعات انجام شده، محدوده‌ای شناسایی شده استان فارس دارای ظرفیت‌هایی همچون خاک‌های صنعتی، پلی متال، کرومیت، منگنز، آهن، نیکل و کبالت است.

در این جلسه استاندار فارس با اشاره به اقدامات ایمیدرو در توسعه معادن این استان گفت: اقدامات اکتشافی ایمیدرو منجربه شناسایی محدوده‌های امیدبخش شده است.

محمدهادی ایمانیه افزود: با شناسایی ذخایر معدنی فارس و تامین زیرساخت‌ها، استفاده از ظرفیت‌های این حوزه در اشتغالزایی و اثرگذاری آن در اقتصاد ملی، وارد فصل جدیدی شده است.

گزارش «روزگارمعدن» از تبعات زیست‌محیطی واگذاری معادن راکد

بار واگذاری معادن رابردوش طبیعت نگذاریم

گیتا جاودانی

پس از انتشار خبر واگذاری تعداد زیادی از معادن در مزایده، یکی از اعضای هیات‌علمی دانشگاه تهران از وزارتخانه درخواست کرد مجوز زیست‌محیطی این معادن را قبل از واگذاری مجددا بررسی کند.

مهدی اسماعیلی‌بیدهندی بااشاره به آثار مخرب فعالیت معدنی بر محیط زیست، تغییراتی که در سیما و منظر طبیعی پدید می‌آورد، معضل پساب‌ها، نخاله‌های معدنی و سایر آلودگی‌ها، گفت: باید مشخص شود که اگر قرار بود امروز این معادن مجوز بگیرند، باز هم با موافقت سازمان محیط‌زیست همراه می‌شدند یا خیر؟

«روزگارمعدن» باتوجه به این مقدمه از مهدی کلاهی، استاد دانشگاه و کارشناس حوزه اجتماعی ـ محیط زیستی و بهروز ستایش، کارشناس رسمی دادگستری در رشته حفاظت از محیط‌زیست خواست نظر خود را درباره این واگذاری‌ها و باری که بر دوش طبیعت می‌گذارد، بیان کنند.

گزارش امروز «روزگارمعدن» را بخوانید.

عکس: روزگار معدن

> رویکرد احتیاط‌آمیز یعنی قبل از اینکه کاری انجام شود، دست‌اندرکاران اثبات کنند که آن فعالیت منجر به تخریب محیط‌زیست نمی‌شود یا تاثیرات آن بسیار ناچیز است

تاثیر اجتماعی واگذاری معادن

مهدی کلاهی، استاد دانشگاه و کارشناس حوزه اجتماعی ـ محیط زیستی: درباره واگذاری تعداد زیادی از معادن راکد چند موضوع قابل‌بحث است. باید برای بررسی آن به این پرسش‌ها پاسخ بدهیم که اگر این طرح را جلو ببرند و معادن را از طریق مزایده در اختیار افراد قرار دهند، چه اتفاقی می‌افتد و اگر جلوی آن گرفته شود، چه اتفاقی رخ خواهد داد. می‌گویند اگر جلوی این واگذاری‌ها گرفته شود، اشتغالزایی نمی‌شود، منابع بلااستفاده باقی می‌مانند و سرمایه ملی تلف می‌شود. می‌توان تک‌تک این گزاره‌ها را نقد کرد. در واقع همه این نکته‌ها به‌نوعی بازی با کلمات است. وقتی صحبت از اشتغالزایی می‌کنیم، باید به این پرسش به‌طورمشخص پاسخ دهیم که صنعت یا معادن به‌خاص ویژه چقدر اشتغال ایجاد می‌کنند و آیا در این زمینه باری از دوش کشور برمی‌دارند یا خیر؟ درباره بی‌استفاده ماندن ثروت ملی لازم است،بگوییم که ما منابع را استخراج می‌کنیم، اما چون صنعت نداریم ناچار هستیم آن را به‌صورت خام به‌فروش برسانیم، بنابراین از فواید اجتماعی این فعالیت تولیدی بهره چندانی نخواهیم برد و اقدام انجام‌گرفته چیزی جز بهره‌کشی از منابع طبیعی نیست.

▣ رویکرد احتیاط‌آمیز

درباره معیارهای محیط‌زیستی استفاده از معادن، باید این نکته را مدنظر داشته باشیم که کشورهای توسعه‌یافته قوانین محدودکننده‌ای پیش‌پای استفاده از منابع قرار داده‌اند. یکی از آخرین معیارهایی که برای آن در نظر گرفته شده، رویکرد «احتیاط‌آمیز» است که سخت‌ترین رویکرد محیط‌زیستی در بحث فعالیت‌های عمرانی است. رویکرد احتیاط‌آمیز به این معنی است که باید قبل از اینکه کاری انجام شود، دست‌اندرکاران ثابت کنند که آن فعالیت منجر به تخریب محیط‌زیست نمی‌شود یا تاثیرات آن بسیار بسیار ناچیز است. به‌عنوان مثال، آلمان یکی از کشورهایی است که این رویکرد احتیاط‌آمیز را در پیش گرفته است. بنابراین باید قبل از آغاز هر فعالیتی، اثرات محیط‌زیستی کنش‌های خود را بررسی کنیم و ببینیم برای نسل حاضر و نسل آینده چه آثار و تبعاتی خواهد داشت.

▣ باری بر دوش طبیعت

قانون معادن پیش از این، کمی با طبیعت نرم‌تر و مهربان‌تر بود، اما امروزه به بدترین وجه ویرایش شده و اثرات مخرب بیشتری روی طبیعت گذاشته است. براساس قانون جدید، امکان پی‌جویی و کشف در سراسر سرزمین آزاد است، دست بخش معدن در این زمینه کامل باز است و هیچ حق وتویی در حوزه محیط‌زیست و منابع طبیعی وجود ندارد. همچنین قانونی برای آغاز به کار حوزه معدن و بستن آن نیست تا افراد بدانند باید چگونه و در چه چارچوب‌هایی فعالیت کنند و معلوم نیست چگونه باید به‌شکل اصولی این سرزمین موردبهره‌برداری قرار گیرد. واقعیت این است که در معدنکاری به‌شیوه کنونی نه‌تنها اشتغالزایی، استفاده از منابع، توسعه و مسائلی از این دست موضوعیت ندارد، بلکه به‌عکس اثرات محیط‌زیستی فراوان و تخریب شدید منابع و آلودگی هوا، آب و خاک را به‌دنبال می‌آورد. به‌عبارت دیگر، چرخه معیوبی از تخریب ایجاد می‌کند که باعث مهاجرت‌های محیط‌زیستی می‌شود و چنین تصمیمی به صلاح محیط‌زیست و مردم نیست.

▣ سازمان‌های کاغذی

متاسفانه محیط‌زیست و منابع طبیعی و آبخیزداری سازمان‌هایی هستند که در عمل روی کاغذ وجود دارند، یعنی امکاناتی به آنها نداده‌ایم که با اتکا به آن عمل کنند. براساس آمارهای موجود، بیش از ۸۰ درصد از کشور ما جزو اراضی منابع طبیعی است، یعنی درست است که سند آن به نام دولت است، اما جزو دارایی‌های ملی به‌شمار می‌رود. پس با ۲ سازمان ضعیف روبه‌رو هستیم که هر یک با چیزی حدود ۳ هزار نفر نیرو می‌خواهند این مجموعه وسیع را مدیریت و بر پارامترهای محیط‌زیستی فعالیت بشر نظارت کنند.

همه فعالیت‌های بشر با محیط‌زیست در ارتباط است و باید هر کنش انسانی، واکنشی داشته باشد و همه را پایش کند. به‌طورکامل روشن است که این ۲ سازمان کوچک که نه نیروی انسانی کافی در اختیار دارند و نه توان مالی و نه قدرت اجرایی کافی؛ در عمل از عهده پایش این حجم عظیم از مسئولیت برنمی‌آیند.

▣ کم‌توجهی به معدنداری سبز

در قانون آمده است که اگر رئیس سازمان محیط‌زیست، صنعتی را آلوده‌کننده اعلام کند و وزیر آن حوزه مخالف باشد، رئیس‌جمهوری اجازه مداخله دارد تا در این زمینه رأی نهایی را صادر کند و به این ترتیب به‌راحتی رأی محیط‌زیست شکسته می‌شود. قوانین خوب است، اما در حال حاضر دچار تعدد قوانین و مقررات هستیم و آنقدر در این حوزه ضوابط و مقررات متناقض وجود دارد که در عمل به استناد مواد قانونی، می‌توان هر فعالیتی را انجام داد، حتی اگر به زیان بخش‌های دیگر و مخالف قوانین آنها باشد. بنابراین نه از نظر منابع انسانی و مالی و نه از نظر توان قانونی و حقوقی، سازمان‌های محیط‌زیست و منابع طبیعی آنقدر حمایت نمی‌شوند که حوزه معدن را وادار کنند به حوزه معادن سبز وارد شوند.

▣ عدالت اجتماعی و محیط‌زیستی

در اواخر کار دولت قبلی و آغاز دولت جدید، واگذاری وسیعی در حوزه معدن انجام گرفت. پرسش اینجاست که اگر قرار بوده این معادن واگذار شوند، چرا این کار به لحظه آخر واگذار شدند؟ همه این اتفاقات، نوعی هشدار است که به ما می‌گوید ممکن است افراد و عناصری در تلاش باشند تا از طریق رابطه‌سازی و فرار از ضابطه‌ها، بخواهند کارهایی انجام بدهند که خلاف مصالح محیط‌زیستی و عدالت اجتماعی باشد.

▣ چه قانونی، چه نهادی؟

سوال اینجا است که وقتی سازمان محیط‌زیست و منابع طبیعی، نیرو و امکانات لازم را برای مقابله با مشکلات ندارند، ما به‌عنوان افکار عمومی چه چیزی باید بخواهیم و از چه کسی این تقاضاها را داشته باشیم؟ وقتی قواعد و قوانین موازی فراوانی در کنار هم وجود دارند؛ این تعداد نهاد موازی با دستورالعمل‌های متناقض موجب می‌شوند که هر گروهی با هر نگاه، فکر و ادبیاتی یک ماده و قانون برای تایید راه و روش خود پیدا کند و براساس آن، ادعاهای خود را به‌اثبات برساند.

▣ پیشنهادهای اصلی

آنچه می‌توان برای سروسامان دادن به این موضوع پیشنهاد داد، این است که در قدم اول، ۲ سازمان حفاظت از محیط‌زیست و منابع طبیعی و آبخیزداری ادغام شوند و به‌شکل یک وزارتخانه جامع و کامل درآیند. نکته دیگر این است که امروز ما براساس همان قوانینی رفتار می‌کنیم که مدت‌ها پیش وضع شده و تا امروز موردتصحیح و بازنگری قرار نگرفته است. به‌عنوان مثال، در قانون مواردی هست که به نظر خنده دار می‌رسد. مثلا عوارض یک اقدام یا جریمه یک تخلف ۲۰ ریال در نظر گرفته شده است.

البته برخی قوانین در مقاطع مختلف تصحیح و بروزرسانی شده، اما هنوز برخی موارد وجود دارد که از سال ۴۶ تاکنون دست‌نخورده باقی مانده است. این در حالی است که در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته، قوانین گاهی هر ۱۰ سال یک‌بار، بازنویسی می‌شوند. بنابراین، پیشنهاد بعدی این است که قوانین تجمیع و بازنویسی شوند. خلاصه اینکه، ما با مجموعه‌ای از کارهای انجام‌نشده روبه‌رو هستیم که نمی‌توان پاسخ ساده‌ای برای آنها پیدا کرد و اگر می‌خواهیم به یک خروجی مطلوب برسیم، باید از انجام وظایف اصلی که در راستای مسئولیت اجتماعی و محیط‌زیستی‌مان است، آغاز کنیم.

پس پیشنهادهای من به‌طورخلاصه عبارت است از: وزارتخانه شدن ۲ سازمان محیط‌زیست و منابع‌طبیعی و تجمیع و یکپارچگی آنها، تغییر قوانین و مناسب‌سازی آنها با شرایط روز و در نهایت پایش براساس قوانین و مسئولیت اجتماعی محیط‌زیستی شرکت‌ها.

▣ مسئولیت اجتماعی

باید مسئولیت‌های اجتماعی و محیط‌زیستی خود را در اولویت قرار دهیم و ببینیم اگر کنشی مخالف آن بود یا قاعده، دستور یا قانونی مخالف مسئولیت اجتماعی و محیط‌زیستی شرکت‌ها بود، باید آن را کنار گذاشت و با رویکرد جدید، قوانینی تعریف کرد که با عدالت‌اجتماعی و محیط‌زیستی همراستا باشد. در موضوع سعادت اجتماعی، متاسفانه تفکر غالب، فردگرایی است، یعنی سعادت فردی را به سعادت جمعی ترجیح می‌دهیم، در حالی که سعادت فردی هیچ‌گاه نمی‌تواند به سعادت اجتماعی بینجامد و کنش‌های فردی و آرامش شخصی به سعادت فردی و اجتماعی ختم نخواهد شد. بر این اساس، اگر قرار است به‌سمت فعال‌سازی معادن برویم، باید اول بدانیم که این کار به عدالت‌اجتماعی می‌انجامد یا زمینه عدالت محیط‌زیستی را فراهم می‌آورد. اگر چنین پایانی دارد، اقدام کنیم؛ در غیر این صورت، اگر توانایی مدیریت، نظارت و کنترل آن را نداریم و کار به تخریب و بهره‌کشی و ظلم به طبیعت می‌انجامد، باید کار متوقف شود و اجازه دهیم تا این ذخایر برای افرادی بماند که توانمندتر از ما هستند و می‌توانند کنترل‌های بیشتری اعمال کنند.

جایی دور از مناطق چهارگانه

بهروز ستایش ـ کارشناس رسمی دادگستری در رشته حفاظت از محیط زیست: خبر واگذاری‌ها را شنیده‌ام، اما جزئیات واگذاری هنوز برای ما مشخص نیست و نمی‌دانیم در چه عرصه‌هایی از استان‌ها قرار دارند، بنابراین باید ابتدا این موضوع روشن شود تا بتوانیم برآوردی درباره آن داشته باشیم و ارزیابی کنیم چقدر می‌تواند برای محیط‌زیست خطرساز باشد. گمان نمی‌کنم که این معادن در مناطق چهارگانه محیط‌زیستی قرار داشته باشند، اما اگر معدنی در این مناطق بود، محیط‌زیست به احتمال ۹۰ درصد، مجوز بهره‌برداری برای آن صادر نخواهد کرد، بنابراین از این نظر، خیلی احساس نگرانی نکرده‌ایم، زیرا بنایی برای موافقت با این گونه معادن نیست، به‌استثنای آنهایی که مجوزهای بسیار قدیمی دارند. غیر از آن، مورد دیگری نیست که بخواهیم در حال حاضر درباره آن نگران باشیم.

▣ از قول یک فعال محیط‌زیست

من به‌شخصه همیشه به‌دنبال این بودم که مناطق حفاظت‌شده محیط‌زیستی اضافه شود و پیگیری‌های آن را هم انجام می‌دهیم. به‌عنوان یک شخص محیط‌زیستی می‌گویم، اگر بنا است در منطقه‌ای بین معدنی با ۴ کار گریا کشاورزی؛ یکی انتخاب شود، از نظر حجم اشتغال و آبی که به‌مصرف می‌رسد، گاهی بهتر است، معدن انتخاب شود، چون از نظر میزان تخریب و مصرف آب به‌صرفه‌تر است.

▣ پیامدهای کمترسنگ تزئینی

نمی‌توان درباره تمام معادن به‌صورت کلی نسخه پیچید. برای مثال معادن فلزی به‌ویژه اگر واحد فرآوری کنار آن باشد، می‌تواند آلودگی زیادی ایجاد کند و جزو صنایع آب‌بر است. اما معادن سنگ‌های تزئینی آلودگی کمتری دارد. مصرف آب آنها هم محدود به مصارف بهداشتی و مقداری برای دستگاه سیم‌برش است، بنابراین در مقایسه با صنایع دیگر یا کشاورزی میزان ناچیزی است. زیرا آنهایی که به‌مزایده گذاشته می‌شوند، مجبور هستند مجوز آن را به‌نوعی صادر کنند و محیط‌زیست برای مناطق چهارگانه خود چنین الزامی ندارند.

▣ قبل یا بعد از مزایده

تاکنون سیاست این بوده است که معادن را به‌مزایده بگذارند و بعد از آن، اخذ مجوز سازمان محیط‌زیست برعهده برنده مزایده گذاشته می‌شد و می‌گفتند اگر می‌توانی برو مجوز را بگیر. این موضوع برای ما چالش ایجاد می‌کند و سازمان را در تقابل با ارباب‌رجوع قرار می‌دهد و افراد که برای دریافت مجوز مراجعه می‌کنند، انرژی و وقت زیادی از سازمان گرفته می‌شود. بر همین اساس، سازمان محیط‌زیست از وزارت صمت درخواست کرده بود موردی را که مجوز سازمان محیط‌زیست ندارند، اصلا به مزایده نگذارند. تا جایی که می‌دانم مکاتبات لازم در این زمینه انجام شده و فکر می‌کنم که وزارت صمت هم این موضوع را اعلام کرده است.

سخن پایانی

کارشناسان منابع‌طبیعی معتقدند قانون معدن بزرگ‌ترین ضربه را به محیط‌زیست کشور وارد کرده است.

در ماده ۲۴ قانون معادن آمده: استعلام از سازمان حفاظت محیط‌زیست برای بهره‌برداری از معادن تنها در محدوده مناطق چهارگانه انجام خواهد شد و این بدان معنی است که حتی در مناطق شکار ممنوع هم می‌توان از معادن بهره‌برداری کرد.

ماشین‌آلات با تسهیلات ۱۲ درصدی در اختیار معادن قرار می‌گیرد

رئیس صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی گفت: این صندوق با ارائه یک فراخوان، ماشین‌آلاتی که طبق ادعای تولیدکنندگان در داخل تولید می‌شود را به معدنکاران پیشنهاد داده و متقاضیان با ثبت نام نسبت به انعقاد قرارداد با سازندگان داخلی با تسهیلات ۱۲ درصدی معرفی می‌شوند.

به گزارش ایرنا، مسئله کمبود ماشین‌آلات معدنی سنگین و عدم وجود این خط تولید در داخل کشور، انجمن‌ها و تشکلات حوزه معدن و ماشین‌آلات معدنی را بر آن داشت تا برای جبران این کمبود تمهیداتی اندیشیده بیندیشند.

در این راستا صندوق بیمه معادن طرحی را پیشنهاد داد که بر اساس آن، دستگاه‌های تولید داخل با تسهیلات در اختیار متقاضیان قرار خواهد گرفت.

در راستای جزییات این طرح و وضعیت کنونی آن با فرید دهقانی، رئیس صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی به گفت‌وگو نشستیم.

وی درخصوص پیشنهادی که در جلسه هم اندیشی

معدنی‌ها برای تامین ماشین‌آلات معدنی ارائه شد به ایرنا گفت: پیشنهاد مطرح شده مربوط به آن دسته از ماشین‌آلاتی بود که درحال‌حاضر خط تولید آنها در کشور وجود ندارد؛ این در حالی است که بیش از ۸۵ درصد از تولیدات مواد معدنی توسط دستگاه‌هایی انجام می‌شود که در داخل کشور تولید نشده و ادعایی نیز مبنی بر تولید این دسته از ماشین‌آلات در آینده‌ای نزدیک وجود ندارد.

دهقانی، این دسته از ماشین‌آلات معدنی را به عنوان نهاده تولید در بخش معدن تلقی کرد و افزود: اهمیت این ماشین‌آلات به گونه‌ای است که باید با سیاست‌گذاری‌هایی جدی در کمترین زمان ممکن، بالاترین کیفیت و پایین‌ترین نرخ در دسترس تولیدکنندگان و معادن قرار بگیرد.

وی بیان‌داشت: براساس این پیشنهاد در صورتی که واردات ماشین‌آلات نو و زیر پنج سال ساختی که سابقه تولید داخل ندارند آزاد شود، صندوق بیمه معادن با ارائه یک فراخوان و تسهیلات ۸۰ درصدی، ماشین‌آلاتی که طبق ادعای تولیدکنندگان در داخل تولید می‌شود را به معدنکاران پیشنهاد داده و متقاضیان با ثبت نام نسبت به انعقاد قرارداد با سازندگان داخلی معرفی می‌شوند.

رئیس صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی ادامه داد: این فراخوان آماده شده و در روز دهم یا یازدهم آبان‌ماه بر روی سایت قرار خواهد گرفت و همه متقاضیان بخش معدن که خواستار این دسته از ماشین‌آلات با تسهیلات ترجیحی حداکثر ۱۲ درصد هستند، می‌توانند ثبت نام کنند.

وی مدعی شد: درحال‌حاضر هیکو برای تولید ۶۰۰دستگاه ماشین‌آلات معدنی از تاریخی که فراخوان زده می‌شود به مدت یک سال اعلام آمادگی کرده است و متقاضیان می‌توانند نسبت به خرید این ماشین‌آلات با پیش پرداخت ۲۰ درصد و تسهیلات ۱۲ درصد اقدام کنند.

دهقانی تاکید کرد: پس از قرار گرفتن فراخوان بر روی سایت و ثبت نام متقاضیان، میزان استقبال از این دسته از ماشین‌آلات مشخص خواهد شد و اگر میزان تقاضا بیش از ۶۰۰ دستگاه بود از دیگر تولیدکنندگان تقاضای تولید و تامین نیاز متقاضیان را خواهیم داشت، اما اگر استقبال کمتر از این میزان بود می‌توان گفت این دسته از ماشین‌آلات برای آنها مزیت نداشته است.

وی اظهار کرد: در واقع باید تولیدات داخلی به گونه‌ای باشد که حداکثر ارزش‌افزوده را در داخل کشور ایجاد کند و امیدواریم این طرح منجربه افزایش تولیدات داخلی در بخش ماشین‌آلات معدنی شود.

اخبار

رشد ۱۵ درصدی فروش معدن و صنایع معدنی

آمارها حاکی است مجموع فروش هفت ماهه شرکت‌های بورسی حوزه معدن و صنایع معدنی بیش از ۳۷۵ هزار میلیارد تومان (همت) و در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۱۵ درصد رشد داشته است.

به گزارش ایرنا، بررسی آمارهای منتشر شده فروش ۹۰ شرکت بورسی فعال در زنجیره معدن و صنایع معدنی از ابتدای امسال تا پایان مهرماه نشان می‌دهد مجموع فروش ۷ ماهه شرکت‌ها بیش از ۳۷۵ همت و جلوتر از سال قبل بوده و ۱۵ درصد رشد دارد.

همچنین جمع فروش مهرماه شرکت‌های یاد شده به ۴۶.۹ همت رسیده است که نسبت به شهریورماه کاهش ۱۴ درصدی دارد.

کارشناسان معتقدند: با این آمار و ارقام اثرات کاهش نرخ جهانی و داخلی نرخ کامودیتی‌ها در عملکرد فروش شرکت‌ها قابل مشاهده است.

برپایه این گزارش، سهم تقریبی شرکت‌های معدن و صنایع معدنی از مجموع فروش ۷ماهه شرکت‌های بورسی ۱۷ درصد است.

برگزاری هشتمین اجلاس کارشناسان معدنی کشورهای عضو اکو در اصفهان

مدیر اداره روابط بین‌الملل این سازمان از برگزاری هشتمین اجلاس کارشناسان معدنی کشورهای عضو اکو (سازمان همکاری اقتصادی) در اصفهان به میزبانی این سازمان و حمایت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان خبر داد.

به گزارش روابط‌عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور، به گفته هانیه بخشایی، اجلاس کارشناسان معدنی کشورهای عضو اکو در تاریخ ۲۳ تا ۲۶ آبان (۱۴ تا ۱۷ نوامبر) با حضور کارشناسان ۷ کشور پاکستان، آذربایجان، قزاقستان، ازبکستان، قرقیزستان، تاجیکستان و جمهوری اسلامی ایران برگزار می‌شود.

وی، هم‌اندیشی متخصصان و مدیران حوزه کشورهای عضو اکو و به اشتراک‌گذاری ایده‌ها و دیدگاه‌های نوین و حل مسائل بخش زمین‌شناسی و معدنی کنونی را به عنوان مهم‌ترین هدف برگزاری هشتمین اجلاس کارشناسان معدنی کشورهای عضو اکو عنوان کرد.

مدیر اداره روابط بین‌الملل سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور با بیان این‌که تبادل دانش و ایده‌های نو در بخش مواد معدنی زمینه‌ساز ایجاد توسعه پایدار در منطقه اکو است؛ خاطرنشان کرد: براساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده در دبیرخانه هشتمین اجلاس کارشناسان معدنی کشورهای عضو اکو حاضران پس از برگزاری این نشست از مجتمع معدنی باما (تولیدکننده شمش سرب و روی) واقع در استان اصفهان نیز بازدید خواهند کرد.

بخشایی، ضمن اشاره به موقعیت استراتژیک کشورهای اکو و ظرفیت معدنی آنها خاطرنشان کرد: این عوامل موقعیت مناسبی را برای دولت‌های این کشورها ایجاد کرده که می‌توانند ضمن سرمایه‌گذاری در بخش معدن از مزایای آن استفاده کند.

وی با بیان اینکه سازمان همکاری‌های اقتصادی نقش حیاتی و پیشرو در اقتصاد کشورهای خود دارند، گفت: با توجه به چارچوب‌های موجود در اکو می‌توانیم ضمن توسعه همکاری‌ها با یکدیگر به راهکارهای مناسب جهت افزایش مناسبات بین کشورها دست یابیم.

وی تصریح کرد: این اجلاس بطور تقریبی هر دو سال یکبار در سطح کشورهای عضو برگزار می‌شود و تاکنون ۵ دوره اجلاس کارشناسان معدنی کشورهای عضو اکو و روسای سازمان‌های زمین‌شناسی کشورهای عضو اکو به میزبانی ایران برگزار شده است.

یادآور می‌شود، سازمان همکاری اقتصادی اکو یک سازمان اقتصادی منطقه‌ای است که سه کشور ایران، ترکیه و پاکستان در سال ۱۳۴۱ نخستین‌بار این سازمان را پایه‌ریزی کردند و سال ۱۳۷۲ کشورهای افغانستان، آذربایجان، قزاقستان، ترکمنستان، قرقیزستان، ازبکستان و تاجیکستان نیز به سازمان اکو پیوستند و هم‌اکنون با ۱۰ عضو، حدود ۴۸۰ میلیون تن جمعیت و ۸.۶۲۰.۶۹۷ کیلومتر مربع وسعت کشورها امکانات نفت، گاز و صنعت را در اختیار دارد.

اخبار

اتصال ریل راه آهن به ریل توزین در فولاد خوزستان

رئیس تعمیرات توزین شرکت فولاد خوزستان گفت: با توجه به شکستگی نقطه اتصال ریل و بروز خطای وزنی در مواد توزین شده قطار، با هماهنگی راه آهن جمهوری اسلامی ایران، اتصال ریل راه آهن به ریل توزین با روش جوشکاری تخصصی ترمیت انجام شد.

به گزارش روابط عمومی فولاد خوزستان، رضا وحیدی کیا اظهارکرد: جوشکاری ترمیت (Thermite Welding) فرآیندی تخصصی است که در آن، اتصال توسط مذاب حاصل از انجام واکنش شیمیایی به شدت گرمازا بین اکسید فلزی و پودر یک فلز تامین می‌شود.

وی گفت: در این فرآیند دو قطعه‌ای که قرار است جوش داده شوند در یک قالب قرار می‌گیرند و فلز مذاب ناشی از واکنش شیمیایی به این قالب هدایت شده و پس از سرد شدن آن داخل قالب، جوش شکل می‌گیرد.

وی افزود: وشکاری ترمیت، انرژی گرمایی زیادی تولید و دمای جوشکاری را به حدود ۳۱۰۰ درجه سانتیگراد می‌رساند. از این فرآیند به طور گسترده در ساخت و تعمیر خطوط راه آهن استفاده می‌شود.

وحیدی کیا در ادامه تصریح کرد: مراحل جوشکاری ترمیت در اتصال ریل‌ها عبارتند از: آماده‌سازی سطحی، هم راستا کردن سطوح اتصال، قرار دادن قالب جوشکاری ترمیت در اطراف اتصال، پیش گرمایش قالب و ریل در محل اتصال، شارژ بوته بالای ناحیه اتصال از پودر و فعال‌کننده ترمیت، انجام واکنش آلومینوترمیک با فعال کردن آن به کمک آتش، جرقه و نظایر آن، پر شدن ناحیه اتصال از مذاب، انجماد جوش، جدا کردن سرباره و باز کردن گیره قالب، شکستن قسمت فوقانی قالب، برش فلز اضافی و گرده جوش و سنگ زنی و پرداخت کاری نهایی سطح جوش است.

تمامی مراحل ذکر شده با دقت و حساسیت بسیار زیاد و با کیفیت مناسب صورت پذیرفت و تحویل بهره بردار قرار گرفت.

وی خاطر نشان کرد: جا دارد از همکاری راه آهن جمهوری اسلامی ایران، همکاران حمل‌ونقل صنعتی، تعمیرگاه مرکزی، واحد بازرسی جوش و تیم توزین مرکزی کمال تشکر و قدردانی را داشته باشم.

افزایش ۲۲ درصدی فروش «فغدیر»

فروش شرکت آهن و فولاد غدیر ایرانیان (فغدیر) در ۷ ماهه سال مالی منتهی به ۱۴۰۱/۱۲/۲۹ با کاهش دو درصدی نسبت به مدت مشابه در سال قبل به ۳۷.۷۲۵.۹۹۴میلیون ریال رسید.

به گزارش ماین نیوز، همچنین فروش فغدیر در مهر ماه ۱۴۰۱ با افزایش ۲۲ درصدی نسبت به مدت مشابه در سال قبل به ۷.۸۱۱.۹۴۲میلیون ریال رسید.

از مجموع فروش شرکت آهن و فولاد غدیر ایرانیان در هفت ماهه امسال ۳.۸۹۱.۳۲۲ میلیون ریال مربوط به فروش صادراتی بود.

مصوبه جدید برای مدیریت بازار کالاهای پایه بررسی شد

سرکوب فرصت‌های صادراتی

مرضیه احقاقی

مدیریت بازار، یکی از رویکردهای اصلی وزارت صنعت، معدن و تجارت در طول سال‌های گذشته بوده است. تنظیم بازار داخلی در بخش معدن و صنایع معدنی نیز دنبال می‌شود.

بر همین اساس، از سال گذشته تاکنون، عرضه محصولات گوناگون در بخش معدن و صنایع وابسته به آن، در بورس کالا الزامی شد. بورس کالا، بستری برای تقابل میان عرضه و تقاضا و معامله یک محصول در فضایی شفاف است.

با این وجود، انتقاداتی به روند الزام محصولات مختلف در بورس کالا مطرح است؛ از جمله آنکه این الزام فرصت‌های صادراتی را از بین می‌برد. در حال حاضر، براساس مصوبات سی‌وششمین جلسه مدیریت بازار کالاهای پایه، مقرر شد کف عرضه در بورس کالا برای محصولات صنایع معدنی (فلزی و غیرفلزی) تا سقف ۱۲۰ درصد نیاز داخل تعیین شود.

مازاد تولید یادشده نیز به صادرات اختصاص می‌یابد. با این وجود، فعالان بخش معدن و صنایع معدنی معتقدند چنین راهکارهایی در نهایت به ضرر بخش تولید و صادرات کشور خواهد بود. فرصت صادراتی را نباید از دست داد، چراکه از میزان ارزآوری به کشور کاسته خواهد شد.

براساس مصوبات سی‌وششمین جلسه مدیریت بازار کالاهای پایه، مقرر شد کف عرضه در بورس کالا برای محصولات صنایع معدنی (فلزی و غیرفلزی) تا سقف ۱۲۰ درصد نیاز داخل تعیین شود.

میزان برآورد نیاز داخل و کف عرضه به نسبت سهم تولید واحدهای صنایع معدنی از سوی معاونت معادن و فرآوری مواد تعیین و ابلاغ شود. در همین حال، معاونت معادن و فرآوری مواد معدنی موظف است ظرف ۳ هفته نسبت به اعلام میزان کف عرضه برای تمامی محصولات صنایع معدنی (فلزی و غیرفلزی) قابل عرضه در بورس براساس یادشده اقدام کند. گفتنی است براساس مازاد بر کف عرضه صرفا برای صادرات است و درنتیجه فروش داخلی فقط از طریق بورس باید انجام شود.

عکس: روزگار معدن

> براساس مصوبات سی‌وششمین جلسه مدیریت بازار کالاهای پایه، مقرر شد کف عرضه در بورس کالا برای محصولات صنایع معدنی (فلزی و غیرفلزی) تا سقف ۱۲۰ درصد نیاز داخل تعیین شود

مصوبات ناکارآمد

محمد حیدرزاده، فعال صنعت بخش معدن و صنایع معدنی در گفت‌وگو با «روزگار معدن» اظهار کرد: راهکارهایی که با هدف مدیریت بازار کالاهای پایه اجرایی می‌شود، تنها برای کوتاه‌مدت و میان‌مدت نتیجه‌بخش هستند و در بلندمدت نمی‌تواند تداوم داشته باشد. در همین حال، اجرای مصوبه یادشده به زمان و انرژی قابل توجهی نیاز دارد و درنهایت نیز نباید به اجرای موفق آن امید داشت.

وی افزود: این‌گونه مقررات اصولا اشتباه و ناکارآمد هستند و آسیب‌هایی را به تولید و تجارت تحمیل می‌کنند؛ بنابراین تجدیدنظر در مقررات یادشده ضروری به‌نظر می‌رسد. حیدرزاده بهترین راهکار برای تنظیم بازار داخلی را تقابل میان عرضه و تقاضا در فضایی رقابتی دانست. چنانچه برای یک محصول در بازار داخلی خریدار وجود داشته باشد و آن را با قیمت ارزنده‌ای خریداری کند، بدون تردید این محصول با بهای مناسبی فروش خواهد رفت؛ یعنی تولیدکننده داخلی نیز ترجیح می‌دهد محصول خود را در بازار داخلی به فروش برساند و هزینه‌های صادرات را متحمل نشود. این فعال بخش معدن و صنایع معدنی گفت: صادرات مازاد نیاز داخلی در صنایع گوناگون نیز ضروری است، چراکه فروش این محصولات در بازار جهانی به‌منزله تداوم تولید در بخش‌های گوناگون صنعتی کشور است. علاوه بر این، صادرات فرصت ارزنده‌ای را برای ارزآوری برای کشور فراهم می‌کند؛ بنابراین امید می‌رود سیاست‌گذاران با ابلاغ چنین مصوباتی موانع جدیدی را در مسیر صادرات ایجاد نکنند. حیدرزاده گفت: تکمیل زنجیره تولید و ارزش‌آفرینی با صدور مصوبات و ابلاغیه‌ها و همچنین بگیروببند محقق نمی‌شود. چنانچه فرصت سرمایه‌گذاری در کشور مهیا باشد و فعالیت در یک حلقه از زنجیره تولید با سودآوری همراه باشد، صاحبان سرمایه به تولید در آن حوزه رغبت و تمایل پیدا می‌کنند. درنتیجه چنانچه هدف مسئولان از اجرای چنین مصوباتی، تکمیل زنجیره تولید، ارزش‌آفرینی و اشتغالزایی باشد، باید در مسیر تسهیل شرایط تولید گام بردارند. نه‌اینکه هر روز با وضع مقررات سختگیرانه، عملا تولیدکنندگان را با چالش‌های جدید مواجه کنند. وی افزود: در همین حال، چنانچه مسئولان قصد وضع مقررات با هدف تنظیم بازار داخلی و صادراتی را دارند باید از راهکارهایی همچون وضع تعرفه، استفاده کنند. کما اینکه مقررات قانونی برای وضع تعرفه نیز وجود دارد. به‌عنوان مثال، خاک سولفوره روی در کشور ما خواهان ندارد، چراکه روش‌های فرآوری و تولید روی براساس این ماده معدنی، احداث نشده‌اند. با این وجود، همین خاک معدنی در سایر کشورها طرفدار دارد. ممنوعیت صادرات این خاک، عملا بخشی از تولیدکنندگان را در شرایط دشواری قرار می‌دهد. بنابراین می‌توان در یک برنامه ۵ ساله، با وضع عوارض صادراتی، فروش این محصول را به بازار جهانی، مدیریت کرد. بدین‌ترتیب از یک‌سو به صاحبان سرمایه، ضرری تحمیل نمی‌شود و از سوی دیگر، امکانی برای تنظیم بازار داخلی فراهم می‌شود.

بی‌توجهی به صادرات

نادر سلیمانی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با «روزگار معدن» اظهار کرد: نظرخواهی از فعالان صنعتی و تولیدکنندگان، مهم‌ترین راهکار برای تنظیم بازار داخلی است. با این وجود، فعالان سیاسی در تدوین استراتژی‌های تنظیم بازار، از نظرات تخصصی فعالان صنعتی و اقتصادی استفاده نمی‌کنند. همین موضوع نیز آسیب‌های غیرقابل جبرانی را به تولید و تولیدکنندگان و همزمان به تجارت تحمیل می‌کند.

وی افزود: نگاه کلی به زنجیره تولید فولاد کشور، حکایت از آن دارد که میزان تولید در اغلب حلقه‌های این زنجیره، به‌مراتب بیشتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود؛ بنابراین صادرات تنها راهکار تداوم تولید و همچنین اجرای طرح‌های توسعه در این زنجیره است. سلیمانی گفت: اقتصاد کشور در دهه‌های اخیر بارکود روبه‌رو بوده، در چنین شرایطی، میزان تقاضا برای فولاد و محصولات فولادی، به‌مراتب کاهش می‌یابد. بدین ترتیب افزایش سهم صادرات محصولات فولادی اولویت می‌یابد. وی گفت: چنانچه سرانه مصرف فولاد کشور سالانه ۱۵۰ کیلوگرم برآورد شود، با احتساب جمعیت ۸۰ میلیون نفری، سرانه مصرف این فلز استراتژیک در کشور به حدود ۱۲ میلیون تن تا حداکثر ۱۴ میلیون تن می‌رسد؛ بنابراین سهم قابل توجهی از تولیدات این زنجیره مازاد نیاز داخلی هستند و صادرات آنها ضروری است. محاسبه چنین مصارفی، نیاز به دخالت معاونت معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت ندارد، چراکه این دست دخالت‌ها درنهایت به ضرر اقتصاد کشور است. سلیمانی افزود: دخالت بیش از اندازه مسئولان در روند فعالیت صنایع و روش‌های عرضه و فروش محصولات این صنایع، آسیب‌های غیرقابل جبرانی به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌کند. وی گفت: توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴، تولید ۵۵ میلیون تن فولاد هدف‌گذاری شده است. تولید این حجم از فولاد نیازمند توجه به بازار فروش آن است. در واقع انتظار می‌رود دست‌کم ۲۰ میلیون تن از ظرفیت فولادی توسعه یافته در این سال‌ها به صادرات اختصاص یابد؛ بنابراین سیاست‌گذاران باید با راهکارهای مناسب زمینه ارتقای حجم صادرات این فلز استراتژیک را در کشور فراهم کنند. در غیر این صورت، تحقق هدف یادشده نیز با اما و اگرهای بسیاری همراه خواهد بود. علاوه بر این، با توجه به حجم سرمایه‌گذاری انجام‌شده در این بخش، عملا فرصت‌های سرمایه‌گذاری در زنجیره فولاد از دست می‌رود. این فعال صنعت فولاد تاکید کرد: با توجه به محدودیت‌های حاکم بر صادرات و همچنین فرآیند تجارت خارجی، فرصت‌های ویژه صادرات از میان می‌رود. مادر طول سال‌های گذشته بارها شاهد اوج گرفتن بهای فولاد و محصولات فولادی در یک مقطع زمانی خاص بوده‌ایم. اما در چنین دوره‌هایی که بهترین موقعیت برای ارتقای صادرات و ارزآوری برای کشور پدید می‌آید، اصولا این فرصت‌ها از دست می‌روند؛ بنابراین تجدیدنظر در این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد. سلیمانی تاکید کرد: متاسفانه باوجود اهمیت و اثرگذاری صنعت فولاد در مسیر توسعه اقتصادی و صنعتی کشور، محدودیت‌های انرژی و سیاست‌گذاری مانع تولید در این بخش هستند. با توجه به محدودیت‌های یادشده، روند تولید و صادرات در این صنعت تحت تاثیر منفی قرار می‌گیرد. وی گفت: تعیین ۱۲۰ درصد نیاز داخلی به عنوان مبنای کف عرضه در بورس کالا فاقد کارآیی لازم است و عملا صنعتگران را در ادامه با چالش روبه‌رو می‌کند. این محدودیت‌ها درنهایت نه‌تنها نتیجه‌بخش نیستند، بلکه فشار مضاعفی را به صنعت و تولید تحمیل می‌کند. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد چنین محدودیت‌هایی درنهایت به امتیازات خاص برای عده‌ای منتهی می‌شود؛ بنابراین نباید با اعمال چنین محدودیت‌هایی، زمینه تضعیف عملکرد صنعتگران را فراهم کرد.

سخن پایانی

تصویب قوانین و مقرراتی که لزومی بر اجرای آنها وجود ندارد، آسیب‌های جدی و غیرقابل جبرانی به بخش تولید تحمیل می‌کند. فعالان بخش معدن و صنایع معدنی در طول سال‌های گذشته با چالش‌های جدی در روند فعالیت خود روبه‌رو بوده‌اند. محدودیت در تامین انرژی، کمبودهای زیرساختی، تورم افسارگسیخته حاکم بر اقتصاد، نبود تعامل در روابط جهانی و... از مهم‌ترین مشکلات فعالان بخش معدن و صنایع معدنی کشور است. حال در چنین موقعیتی، تصویب مقرراتی که تولیدکنندگان با آن مخالف هستند، بار مضاعفی را به دوش صنعتگران تحمیل می‌کند. البته نباید از این نکته غافل بود که سوی دیگر این ماجرا تکمیل زنجیره تولید است؛ یعنی وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز نسبت به تنظیم بازار و تامین نیاز داخلی مسئول است. با این وجود، انتظار می‌رود در مسیر تامین نیاز داخلی، از راهکارهای مناسب‌تری بهره بگیرد.

محدودیت تولید آهن‌اسفنجی برداشته شود

رئیس انجمن سنگ‌آهن با بیان اینکه وعده گازی وزیر نفت شرایط فولاد کشور را متوازن می‌کند، گفت: محدودیت تولید آهن‌اسفنجی باید برداشته شود.

مهرداد اکبریان در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به دلیل اینکه سرمایه‌گذاری‌های لازم در بحث گاز و برق انجام نشده است، اظهار کرد: روند قطعی به این صورت است که در تابستان‌ها مشکل برق و در زمستان‌ها با مشکل گاز روبه‌رو هستیم، یعنی کوره‌ها که هم مصرف‌کننده برق یا گاز یا هر دو هستند، در فصل تابستان و زمستان با مشکل قطعی روبه‌رو می‌شوند.

وی گفت: یکی از عمده‌ترین حلقه‌ها در زنجیره فولاد تولید آهن‌اسفنجی است. برای اینکه حلقه را متعادل و متوازن کنیم، باید محدودیت را برای کارخانه‌های تولید آهن‌اسفنجی کم می‌کنیم به طوری که انرژی آنها دوام داشته باشد تا با تمام ظرفیت کار کنند و گندله را مصرف کنند برای اینکه پشت‌سر گندله کنسانتره ساخته شود و پشت‌سر کنسانتره معادن از کار نیافتند و با ظرفیت واقعی کار کنند.

رئیس انجمن سنگ‌آهن با بیان اینکه اگر وعده وزیر نفت درست باشد باعث می‌شود حداقل این فاصله‌ها و کمبودها بیشتر از این افزایش پیدا نکند، افزود: با این وعده حداقل شرایط متوازن‌تر می‌شود و اگر خلاف این قضیه اتفاق بیافتد و کارخانه‌ها به دلیل نبود گاز تعطیل شوند، این اطمینان وجود دارد که دوباره در ابتدای سال ۱۴۰۲ عدم توازن در تولید و عرضه بعضی از محصولات خواهیم داشت.

وزیر نیرو:

انرژی بخش تولید و صنعت را تامین کردیم

وزیر نیرو گفت: برنامه‌ای برای جبران ناترازی برق به مجلس تقدیم و جزئیات این برنامه در کمیسیون اقتصادی بررسی شده است.

به گزارش فولادبان، علی‌اکبر محرابیان در تشریح فعالیت‌های یکساله دولت سیزدهم در حوزه برق اظهار کرد: شهریور سال ۱۴۰۰ ناترازی سنگینی در صنعت برق وجود داشت و احکام برنامه ششم توسعه در حوزه افزایش ظرفیت تولید برق محقق نشده بود.

بر این مبنا برنامه‌ای برای جبران ناترازی برق تقدیم مجلس شد و جزئیات این برنامه را در کمیسیون اقتصادی بررسی کردیم.

وی با بیان اینکه عمده اقدامات در حوزه برق در ۲ بخش تقسیم‌بندی می‌شود، گفت: افزایش ظرفیت نیروگاهی کشور بخش اول بود که ما برنامه‌ریزی کردیم و اقدامات ما حاکی از افزایش ۶ هزار مگاواتی ظرفیت تولید نیروگاهی شامل نیروگاه‌های حرارتی و نیروهای تجدیدپذیر و ارتقای توان است.

وزیر نیرو افزود: اقدام دوم مدیریت مصرف با در نظر گرفتن منطق اقتصادی بود، ما در بخش خانگی شاهد صرفه‌جویی ۴۲ درصد از مشترکان این بخش بودیم.

وی اظهار کرد: تشکر از مردم با پاداش صرفه‌جویی در دستورکار قرار گرفت و مطابق وعده‌ای که کردیم، نزدیک به ۱۳۷۰ میلیارد تومان پاداش صرفه جویی به بخش خانگی پرداخت شد.

محرابیان خاطرنشان کرد: احداث ۶ هزار مگاوات نیروگاه و صرفه‌جویی مردم در بخش خانگی سبب شد تا انرژی بخش تولید و صنعت به خوبی تامین شود.

فولاد تنها محصول صادراتی چادرملو

شرکت معدنی و صنعتی چادرملو تا پایان شهریورماه ۱۴۰۱ بیشترین درآمدزایی را از فروش محصولات در بازار داخل کشور داشت، در بازار صادراتی نیز به درآمدزایی یک هزار و ۹۲۷ میلیارد تومان رسید.

به گزارش بورس نیوز، شرکت معدنی و صنعتی چادرملو در گزارش صورت‌های مالی میان دوره‌ای تلفیقی ۶ ماهه منتهی به شهریورماه ۱۴۰۱ مجموع درآمد عملیاتی خود طی این دوره ۶ ماهه را برابر با ۲۰ هزار و ۷۱۸ میلیارد تومان به اطلاع سهامداران رساند.

بهای تمام‌شده درآمد عملیاتی «کچاد» در انتهای شهریورماه برابر با ۱۰ هزار و ۷۶۳ میلیارد تومان بود که نسبت به درآمد عملیاتی به‌دست‌آمده در این دوره ۵۲ از درآمد عملیاتی را تشکیل می‌دهد، سود ناخالص شناسایی‌شده این شرکت معدنی نزدیک به ۱۰ هزار میلیارد تومان بود.

سود عملیاتی که معدنی و صنعتی چادرملو در پایان این دوره ۶ ماهه به ثبت رساند برابر با مبلغ ۹ هزار و ۵۴۶ میلیارد تومان بود، هزینه‌های مالی معدنی و صنعتی چادرملو در پایان شهریورماه به صفر رسید.

سود خالص شرکت معدنی و صنعتی چادرملو در پایان شهریورماه امسال برابر با ۹ هزار و ۴۱۰ میلیارد تومان ارائه شد، همچنین سود خالص در ازای هر سهم نیز طی این دوره نزدیک به ۷۹ تومان اعلام شد.

«کچاد» در گزارش صورت‌وضعیت مالی میاندوره‌ای ۶ ماهه خود مجموع دارایی‌های ثبت‌شده را ۵۷ هزار و ۹۸۵ میلیارد تومان ارائه کرد، این شرکت شاهد رشد ۱۸ درصدی دارایی‌های خود نسبت به پایان سال مالی گذشته بود، بیشترین دارایی در اختیار بخش «دریافتنی‌های تجاری و سایر دریافتنی‌ها» با ۱۵ هزار و ۵۵۹ میلیارد تومان بود.

بخش دارایی‌های «دریافتنی‌های تجاری و سایر دریافتنی‌ها» نسبت به پایان سال گذشته ۴۴ درصد رشد را به همراه داشت و پس‌ازآن نیز «سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت» با ۱۴ هزار و ۷۱۷ میلیارد تومان در بخش دارایی‌های غیر جاری قرار گرفت که افزایش ۱۷ درصدی را نسبت به پایان سال مالی گذشته به ثبت رسانده است. همان‌طور که گفته شد مجموع درآمدهای عملیاتی شرکت «کچاد» در پایان دوره ۶ ماهه میاندوره‌ای منتهی به شهریورماه سال ۱۴۰۱ برابر با ۲۰ هزار و ۷۱۸ میلیارد تومان شناسایی‌شده، درآمدهای این شرکت از فروش محصولات در بازارهای داخلی و صادراتی به‌دست آمد. شرکت معدنی و صنعتی چادرملو تا پایان شهریورماه ۱۴۰۱ بیشترین درآمدزایی را از فروش محصولات در بازار داخل کشور داشت، در بازار صادراتی نیز به درآمدزایی یک هزار و ۹۲۷ میلیارد تومان رسید.

محصول کنسانتره آهن (خشک) با درآمدزایی ۹ هزار و ۳۴۳ میلیارد تومان بیشترین میزان فروش را در بین محصولات دیگر داشت، تنها محصول مشترک بین بازار صادراتی و داخلی متعلق به فولاد بود که در مجموع درآمد ۸ هزار میلیارد تومانی را به‌دست آورد. در سال ۱۴۰۱ شرکت برنامه تولید کنسانتره (تر) به میزان ۱۰ میلیون و ۵۰۰ هزارتن، تولید ۳ میلیون و ۷۰۰ هزارتن گندله، تولید یک‌میلیون و ۵۵۰ هزارتن آهن اسفنجی و تولید یک‌میلیون تن شمش فولاد را پیش‌بینی کرده است. برنامه فروش در سال ۱۴۰۱ مقدار ۶ میلیون ۳۰۰ هزارتن کنسانتره (تر) (معادل ۷ میلیون و ۲۷۲ هزارتن کنسانتره خشک) فروش یک‌میلیون و ۳۷۵ هزارتن گندله، فروش ۳۰۰ هزارتن آهن اسفنجی و فروش یک‌میلیون ۳۰ هزارتن شمش فولاد (مشتمل بر فروش ۴۱۲ هزارتن شمش به‌صورت صادراتی) را هدف‌گذاری کرده است. از مجموع تولید کنسانتره تولیدی (تر)، در دوره جاری، مقدار یک‌میلیون و ۹۳۱ هزارتن جهت تولید گندله به کارخانه گندله‌سازی منتقل و از این مقدار، به میزان یک‌میلیون و ۹۶۸ هزارتن در فرآیند تولید گندله مصرف‌شده است. از مجموع یک‌میلیون و ۸۵۱ هزارتن گندله تولیدی، یک‌میلیون و ۲۱۵ تن برای تولید آهن اسفنجی به کارخانه احیا انتقال می‌شود. مقدار ۹۲۳ هزارتن آهن اسفنجی تولیدی، ۷۵۱ هزارتن برای تولید شمش فولاد در کارخانه فولادسازی مصرف و مقدار مازاد بر نیاز، مطابق برنامه به فروش می‌رسد. برق تولیدی نیروگاه ۵۰۰ مگاواتی سیکل ترکیبی و نیروگاه خورشیدی ۱۰ مگاواتی شرکت مطابق تعرفه‌های وزارت نیرو به شرکت مدیریت برق کشور و یا در قالب قراردادهای دوجانبه فروخته می‌شود.

غبار جنگ بر پیکر تجارت آلومینا

گروه معدن

آلومینا از تصفیه بوکسیت حاصل می‌شود و به عنوان ماده اولیه آلومینیوم‌سازی در جهان به مصرف می‌رسد. با توجه به اینکه حمل آلومینا نسبت به بوکسیت کم‌هزینه‌تر بوده است و صرفه اقتصادی بالاتری دارد، کشورهای تولیدکننده آلومینیوم معمولا نیاز خود را به صورت آلومینا تامین می‌کنند. همین امر باعث شده است آلومینا در حجم بالایی در جهان تجارت شود. بزرگ‌ترین صادرکنندگان آلومینا در جهان استرالیا و برزیل هستند که بزرگ‌ترین ذخایر بوکسیت در جهان را در اختیار دارند. اگرچه واردات آلومینا در جهان انحصاری نیست و بسیاری از کشورها واردکننده این ماده هستند اما بزرگ‌ترین مقاصد صادراتی آن، کشورهای روسیه، کانادا و چین محسوب می‌شوند. آینده تجارت جهانی آلومینا در سال پیش‌رو چندان درخشان نیست؛ چراکه گرانی انرژی در اروپا به واسطه جنگ اوکراین و روسیه و درپی آن کاهش تولید آلومینا در جهان و قطع صادرات آلومینا از اوکراین به روسیه، منجربه کاهش تجارت این محصول خواهد شد و آینده نامعلومی را رقم خواهد زد.

به گزارش روابط‌عمومی شرکت مشاوره اقتصادی آرمان آتورپات، آلومینا همان اکسید آلومینیوم است که ماده‌ای آمورف، بی‌بو، سفید و خنثی است و از بوکسیت به‌دست می‌آید. این ماده عموما از طریق فرآیند بایر یا همان تصفیه بوکسیت تولید می‌شود. آلومینا دارای خصوصیات ویژه بسیاری است که در طیف گسترده‌ای از کاربردها، این ماده را ارزشمند می‌سازد. اصلی‌ترین کاربرد آلومینا در صنعت آلومینیوم‌سازی است. به همین دلیل کشورهای عمده تولیدکننده آلومینیوم نیاز بالایی به این محصول دارند. علاوه‌بر این، هزینه‌های حمل برای آلومینا بسیار کمتر از حمل بوکسیت است؛ چراکه به ازای تولید هر تن آلومینیوم اولیه، بیش از ۶ تن بوکسیت نیاز است. این در حالی است که دو تن آلومینا قابلیت تولید یک تن آلومینیوم را دارد و همین امر سبب شد تا بزرگ‌ترین صادرکنندگان و فروشندگان آلومینا در جهان، خود از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان بوکسیت باشند.

کاربرد گسترده آلومینا در صنایع متعدد، بستر تجارت این ماده را در سطح جهان تسهیل کرده است. از این‌رو سالانه حجم قابل‌توجهی از این ماده و بالغ بر ۱۸ میلیون تن آلومینا در سطح جهان مورد تجارت قرار می‌گیرد.

▣ سایه استرالیا بر بازار جهانی آلومینا

روند کلی صادرات آلومینا در سطح جهان در بازه زمانی مورد بررسی با شیب بسیار کم اما افزایشی بوده و از ۳۶ میلیون تن در سال ۲۰۱۱، به بیش از ۳۹ میلیون تن در سال ۲۰۲۱ افزایش یافته است و صادرات آن در بازه زمانی مورد بررسی، سالیانه حدود ۰.۸ درصد رشد را تجربه کرده است. در سال ۲۰۱۸ به علت کاهش نرخ آلومینا در جهان، صادرات این محصول نیز کاهش یافت و نسبت به سال ۲۰۱۷، حدود یک درصد از صادرات این محصول در سطح جهان کاسته شد که این تغییر در سال ۲۰۲۰ و در پس افزایش دوباره قیمت، به روند افزایشی خود بازگشت و افت صادرات سال‌های قبل را پوشش داد. ۴۵ درصد آلومینا در جهان توسط استرالیا صادر می‌شود که به واسطه دارا بودن ذخایر عظیم بوکسیت و به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده آلومینا در جهان، انحصار صادرات آلومینا در جهان را دارا است. استرالیا همواره بزرگ‌ترین تولیدکننده و صادرکننده آلومینا در سطح جهان بوده است. در عین حال، این کشور بزرگ‌ترین تولیدکننده بوکسیت نیز به شمار می‌رود. ذکر این نکته حائز اهمیت است که در دوران کاهش صادرات جهانی آلومینا ناشی از افت قیمتی آلومینا، صادرات آلومینا در استرالیا تقریبا ثابت ماند و دستخوش تغییر نشد.

پس از استرالیا، برزیل بزرگ‌ترین صادرکننده آلومینا محسوب می‌شود. هر چند که در جهان پس از استرالیا، گینه به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده بوکسیت شناخته می‌شود اما عدم وجود زیرساخت‌های لازم در این کشور، مانع از تولید آلومینا و بالطبع صادرات در آن شده است.

روند کلی واردات آلومینا در جهان در بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۱ تقریبا ثابت بوده است. شایان ذکر است که اختلاف در واردات و صادرات جهانی آلومینا به دلیل خطاهای گمرک‌های کشورها است. در این میان سهم کشورها از واردات این ماده متغیر بوده است. واردات آلومینا بر خلاف صادرات آن انحصاری نیست؛ چراکه اغلب کشور در صنایع مختلف خود از خواص آلومینا بهره می‌جویند اما بزرگ‌ترین مقاصد صادراتی آلومینا روسیه، کانادا و چین هستند. نام هند نیز به عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان آلومینیوم در جهان در فهرست واردکنندگان بارز آلومینا قرار دارد. اگرچه چین بزرگ‌ترین مصرف‌کننده در جهان است اما به دلیل اینکه خود نیز از تولیدکنندگان بزرگ آلومینا در سطح جهان محسوب می‌شود، نسبت به سایر مصرف‌کنندگان آلومینا وابستگی کمتری به واردات دارد.

▣ آینده بازار آلومینا چگونه رقم می‌خورد؟

تامین‌کنندگان اصلی آلومینا در سال ۲۰۲۱ در روسیه، به ترتیب اوکراین، استرالیا و ایرلند بوده‌اند که هر کدام سهم ۳۶، ۳۱ و ۱۰ درصدی از بازار وارداتی آلومینای روسیه را در اختیار داشتند که پس از آغاز جنگ اوکراین و روسیه در فصل نخست سال ۲۰۲۲، این موازنه را برهم زد و سهم ۳۶ درصدی اوکراین از این بازار از بین رفت. از سوی دیگر، بحران انرژی در اروپا که ناشی از این جنگ بود، منجر به کاهش تولید آلومینا شد و بر بازار جهانی آلومینا سایه افکند و مزید بر علت شد تا در امسال میلادی، تجارت جهانی آلومینا کاهش یابد. با تداوم این جنگ به نظر می‌رسد آینده درخشانی در انتظار بازار آلومینا در جهان نباشد.

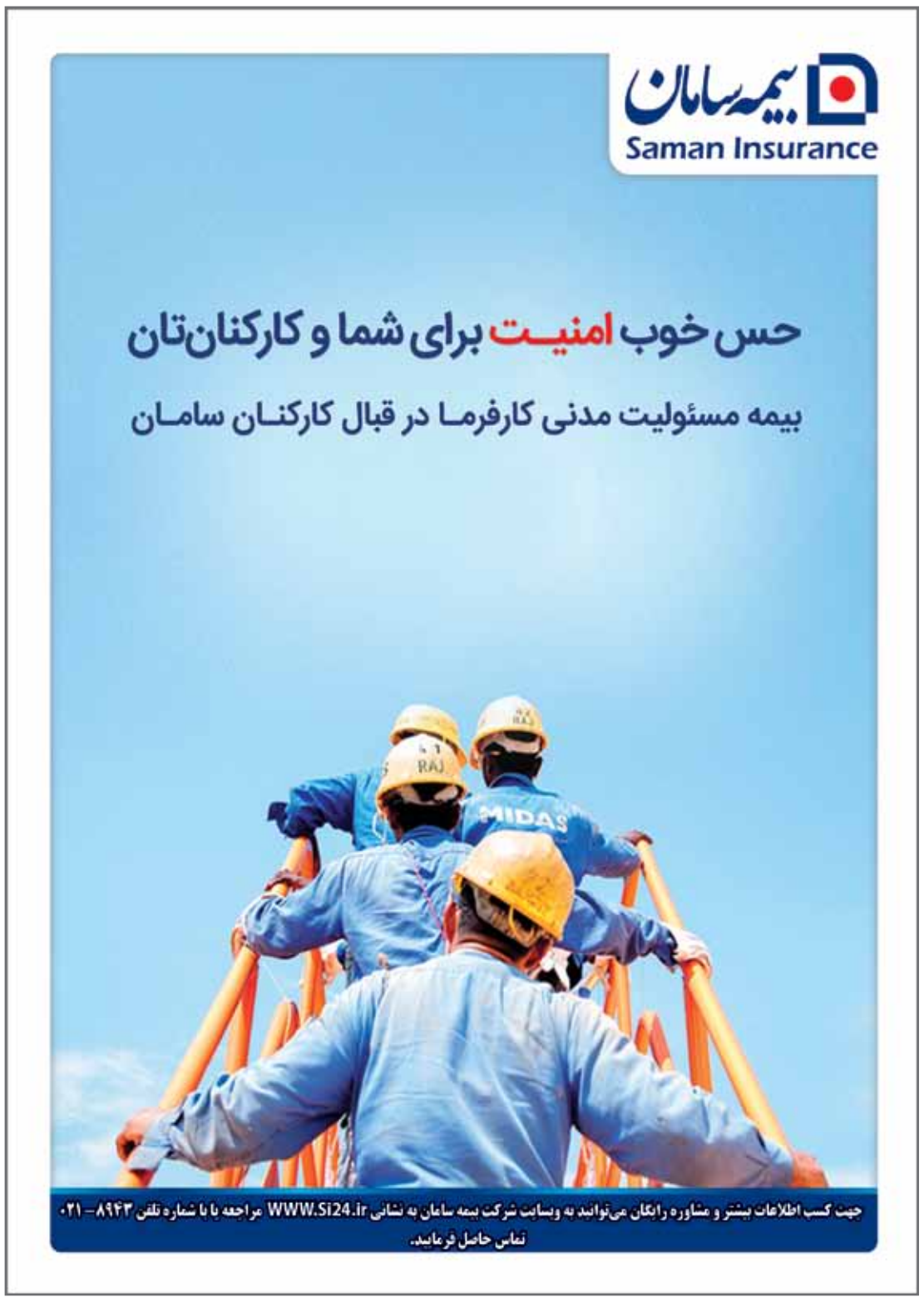
▣ افزایش نرخ انرژی، بلای خانمان‌سوز

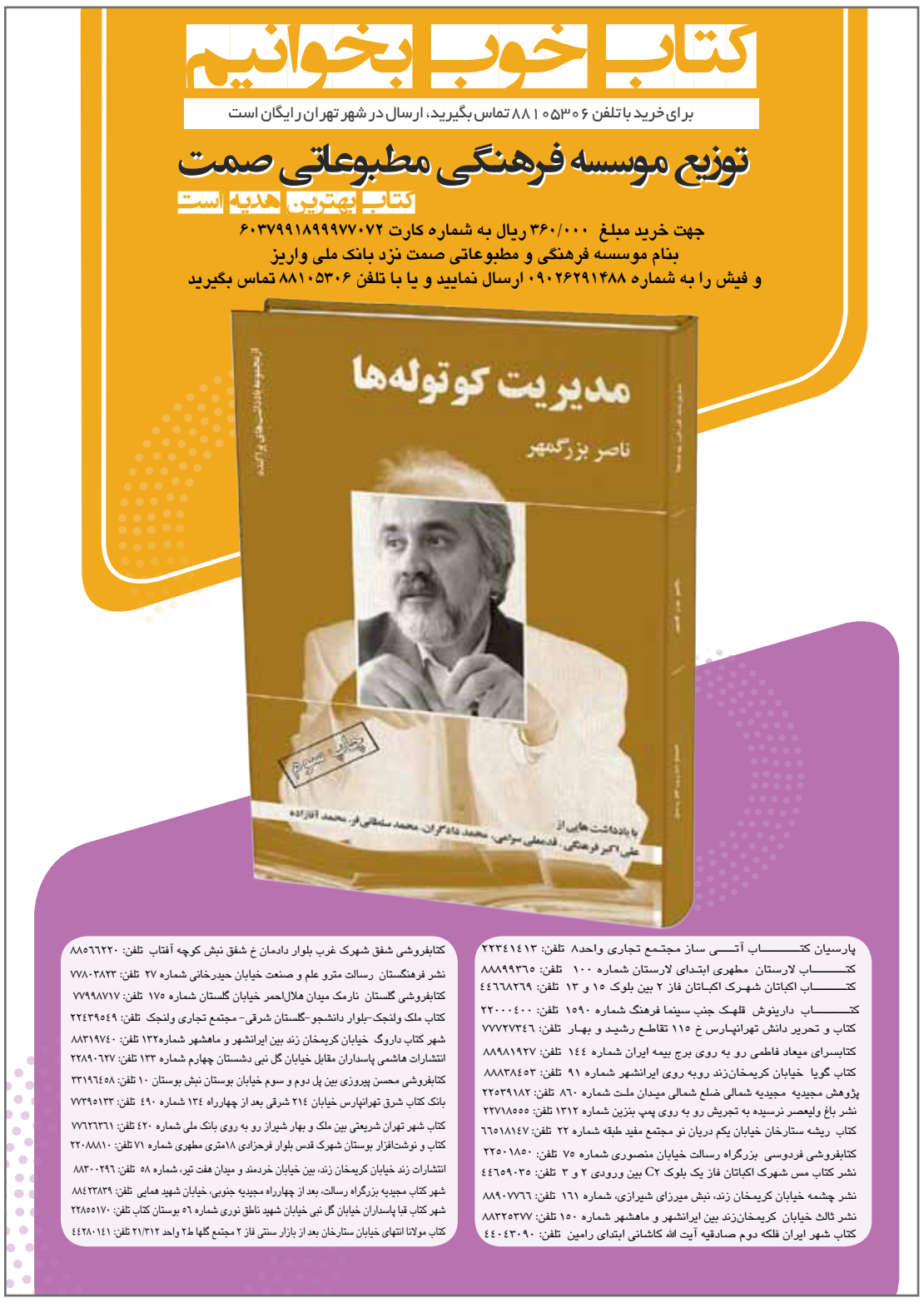
چشم‌انداز نرخ انرژی در اروپا به دلیل کاهش قابل توجه عرضه گاز طبیعی روسیه، به طور فزاینده‌ای نگران‌کننده به نظر می‌رسد. همچنین نگرانی‌هایی در میان بازیگران اصلی بازار در مورد هزینه‌های انرژی در آینده وجود دارد زیرا با ورود اروپا به فصل زمستان، تقاضای گاز بیشتر خواهد شد و احتمالا سهم اروپا از تولید آلومینا رو به کاهش خواهد رفت.

هزینه‌های بالای انرژی و تورم جهانی که در اثر بحران انرژی به ویژه در اروپا و امریکا جهش یافت، حکایت از تعطیلی بسیاری از واحدهای تولیدی آلومینا دارد.

البته افزایش هزینه‌های تولید در مقیاس جهانی رخ داده است اما به دلیل اینکه پیش از جنگ اوکراین و روسیه، روسیه تامین‌کننده گاز طبیعی اروپا بود، وضع تحریم‌ها علیه این کشور به کمبود عرضه انرژی و در نتیجه افزایش بهای آن انجامید که در اروپا بیش از سایر نقاط جهان نمود پیدا کرد.

به گزارش منابع معتبر بین‌المللی، پالایشگاه‌هایی در اسپانیا به تعطیلی کشیده شد و رومانی نیز تولیدات خود را بسیار کاهش داد و احتمال می‌رود تا پایان سال ۲۰۲۲ به طور کلی این واحدها تعطیل شوند؛ چراکه هزینه واردات آلومینا از چین، کمتر از تولید در این کشور خواهد بود و این امر موجب کاهش حداکثری تولید آلومینا در اروپا خواهد شد.

روزگار معدن

استان‌ها

۶

یکشنبه
۱۵ آبان ۱۴۰۱
۱۱ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
۶ نوامبر ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۹۵۳

خبر

آغاز رمق‌گیری کنسانتره سنگ‌آهن در سنگان خواف

مدیرعامل شرکت معادن سنگ‌آهن احیا سپاهان خواف گفت: طرح رمق‌گیری کنسانتره سنگ‌آهن برای نخستین‌بار در منطقه سنگان این شهرستان به صورت رسمی آغاز شد.

به گزارش ایرنا، مجید معصومی افزود: طرح احداث واحد رمق‌گیری باطله کارخانجات کنسانتره با تکیه بر دانش فنی داخلی و در جهت اشتغال‌آفرینی و حفظ منابع معدنی کشور در امسال با دیدگاه توسعه پایدار توسط این شرکت در شهرستان خواف راه‌اندازی شد.

وی در تشریح طرح رمق‌گیری کنسانتره گفت: در این راستا باطله‌های کنسانتره که به صورت معلول از فرآیند تولید خارج می‌شدند با اجرای این طرح دوباره در فرآیند رمق‌گیری قرار می‌گیرند تا بعد از فرآیند مربوطه درصد باقی‌مانده سنگ‌آهن در آنها جداسازی شوند.

وی اظهار کرد: با راه‌اندازی این طرح سالیانه حدود ۶۵ هزار تن کنسانتره با عیار آهن بیش از ۶۰ درصد تولید و این مسئله مانع از هدر رفت این میزان ماده خام از چرخه تولید می‌شود.

مدیرعامل شرکت معادن سنگ‌آهن احیا سپاهان خواف مهم‌ترین مزایای طرح فوق را افزایش بهره‌وری کارخانجات کنساتره سنگ‌آهن (راندمان، جدایش، میزان تولید و...) ذکر کرد و گفت: با اجرای آن زمینه اشتغال ۵۰ نفر در منطقه فراهم و از هدر رفت منابع معدنی ملی در منطقه جلوگیری می‌شود.

مدیرعامل شرکت معادن احیاء سپاهان خواف گفت: برای اجرای این طرح ۵۸۰ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری شد که ۶۰ درصد هزینه‌های سرمایه‌گذاری مربوط به تامین تجهیزات است.

معصومی گفت: در راستای حمایت از تولید ملی و بومی‌سازی دانش فنی تمامی تجهیزات استفاده شده در طراحی و ساخت واحد رمق گیری کنسانتره از منابع و تولیدات با کیفیت داخلی و قابل رقابت با محصولات خارجی تامین شده است.

مجتمع سنگ‌آهن سنگان خواف با بیش از یک میلیارد تن ذخیره یکی از ۱۰ معدن بزرگ سنگ‌آهن در جهان و تامین‌کننده خوراک اولیه برای تولید ۱۷.۵ میلیون تن کنسانتره، ۱۵میلیون تن گندله و ۵ میلیون تن سنگ‌آهن در ایران است.

مجموعه کانسارهای سنگان با ۳۰ درصد ذخایر سنگ‌آهن کشور در گستره‌ای به طول ۲۲کیلومتر و عرض ۱۰ کیلومتر در ۳۰۰کیلومتری جنوب شرقی مشهد، ۴۰ کیلومتری جنوب شرقی شهر خواف و ۱۸ کیلومتری شمال شرقی سنگان در جنوب شرقی خراسان رضوی و نزدیک مرز افغانستان قرار دارد.

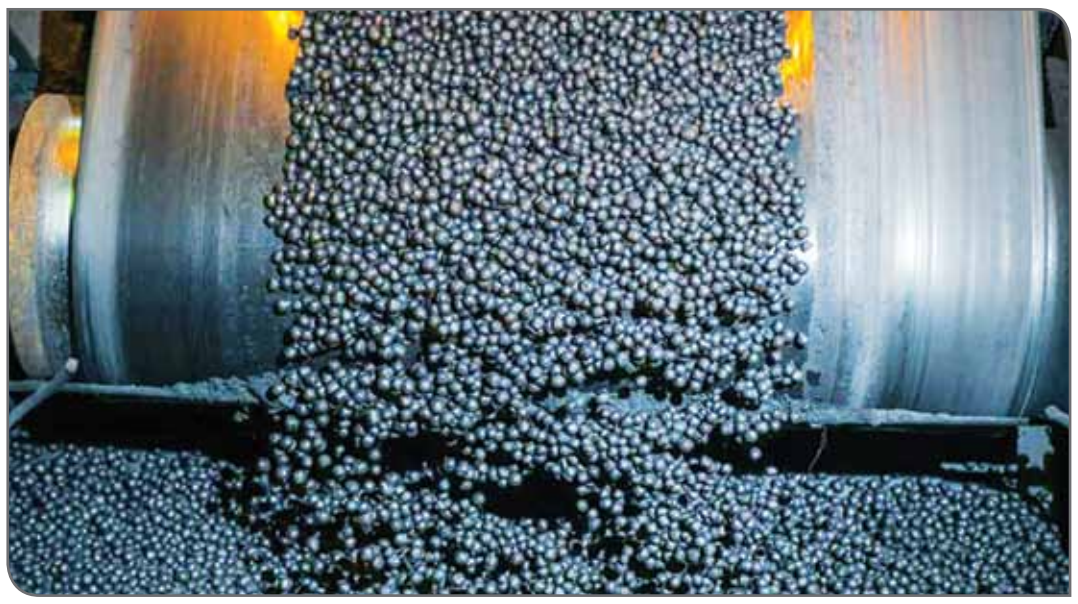
بارزترین ویژگی‌های این معادن سنگ‌آهن امکان فعالیت‌های معدنکاری در طول ۱۲ ماه سال، وجود ماده معدنی در سطح زمین، کاهش هزینه‌های استخراج و معدنکاری و وجود عناصر نادر خاکی است که با مشارکت بخش دولتی و سازمان توسعه و نوسازی صنایع و معادن ایران (ایمیدرو)، فولاد سنگان و تعدادی دیگر از شرکت‌های بزرگ معدنی ایران الگوی موفق سرمایه‌گذاری و نمونه بسیار خوبی برای سایر نقاط کشور است.

دسترسی به محل کانسارهای سنگ‌آهن سنگان از ۲ مسیر آسفالته مشهد، تربت‌حیدریه، خواف، سنگان و مشهد، فریمان، تربت‌جام، تایباد و سنگان امکان‌پذیر است و معادن سنگ‌آهن در ۱۸ کیلومتری سنگان از طریق جاده اختصاصی آسفالته با سنگان، خواف و تایباد در ارتباط است و خط آهن سراسری که از تربت‌حیدریه به سوی هرات در افغانستان در حال احداث است از جنوب سایت معدن سنگان عبور می‌کند.

مرکز شهرستان ۱۵۰ هزار نفری خواف با ۱۲۳ کیلومتر مرز مشترک با کشور افغانستان در فاصله ۲۶۷ کیلومتری جنوب شرقی مشهد و جنوب استان خراسان‌رضوی قرار دارد.

طرح سرمایه‌گذاری تولید آهن‌اسفنجی، گامی برای توسعه

گروه معدن

شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات به عنوان یکی از ۷ شرکت برتر عملیاتی کشور در قالب گروه «پیشرانان پیشرفت ایران»، سرمایه‌گذاری‌های جدیدی را در حوزه صنعت و معدن در دستورکار خود قرار داده است که مشارکت در تاسیس شرکت مجتمع آهن و فولاد المـاس آرتاویل در استان اردبیل ازجمله طرح‌های این شرکت است. پروژه آهن‌اسفنجی به ظرفیت ۱.۱ میلیون تن توسط شرکت آهن و فولاد الماس آرتاویل در استان اردبیل از مله طرح‌های بزرگی است که به لحاظ اقتصادی و ایجاد اشتغالزایی و کمک به پایداری تولید در سایر صنایع وابسطه استان اردبیل و استان‌های مجاور آن موثر خواهد بود. درحال‌حاضر ۴۰درصد سهام شرکت آهن و فولاد الماس آرتاویل متعلق به هلدینگ سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات و الباقی سهام این شرکت را شرکت معدنی و صنعتی چادرملو (۳۰درصد) و شرکت ایریتک (۳۰ درصد) در اختیار دارند. مجید رضاپور، رئیس هیات‌مدیره شرکت آهن و فولاد الماس آرتاویل اظهار کرد: شرکت آهن و فولاد الماس آرتاویل ماموریت پیدا کرد که، پروژه آهن‌اسفنجی به ظرفیت ۱.۱ میلیون تن را در استان اردبیل را اجرا کند در این راستا، مراسم کلنگ‌زنی پروژه در تیرماه سال ۱۴۰۰ انجام ؛ اما تنفیذ قرارداد انجام عملیات اجرایی پروژه در دی‌ماه سال ۱۴۰۰ و عملا شروع عملیات احداث وحد احیا مستقیم به روش میدرکس از دی ماه ۱۴۰۰ آغاز شدید. رضاپور افزود: مجری طرح شرکت مهندسی ایریتک به صورت EPC است و طی برنامه زمانی که با این شرکت توافق شده است ۳۶ ماه بعد از انعقاد قرارداد باید کارخانه آماده بهره‌برداری شود. به گفته رئیس هیات مدیره شرکت آهن و فولاد الماس آرتاویل، در این شرکت از تکنولوژی روز با بالاترین بهره‌وری استفاده می‌شود و بلاظ اجرایی نیز این پروژه در قیاس با سایر پروژه‌ها از یک سرعت قابل قبولی برخوردار است و تاکنون پیشرفت مناسبی داشته است. درحال‌حاضر پروژه دارای پیشرفت ۲۰درصدی بوده است و چنانچه با همین سرعت پیش برویم، پیش‌بینی می‌شود بهره‌برداری از این کارخانه زودتر از موعد مقرر انجام شد. وی با اشاره به میزان سرمایه‌گذاری گفت: میزان سرمایه‌گذاری طرح با شرکت ایریتک ۱۱۴ میلیون یورو و تماما ارزی، که محل تامین سرمایه توسط تامین منابع مالی توسط سهامداران است. رضاپور «ومعادن» را موثرترین سرمایه‌گذار این پروژه دانست و بیان کرد: حمایت هلدینگ سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات منجربه شکل‌گیری این مجموعه و اجرایی شدن پروژه شده است. موثرترین سرمایه‌گذار در این پروژه «ومعادن» است که مدیران این مجموعه در دوره مدیریت قبل(دکتر نادری) و در دوره مدیریت جدید (دکتر سعدمحمدی) از این پروژه حمایت تمام قد به عمل آمده است و طی آخرین مرحله افزایش سرمایه «ومعادن» ۱۰۰ درصد آورده‌اش را تامین کرده و با حمایت موثری که در این زمینه بعمل می‌آید، این پروژه در موعد مقرر و حتی پیش از زمان مقرر به بهره‌برداری خواهد رسید. رئیس هیات مدیره شرکت آهن و فولاد الماس آرتاویل با اشاره به تامین زیرساخت مورد نیاز این طرح گفت: آب مورد نیاز کارخانه تولید آهن‌اسفنجی اردبیل نه از آب‌های زیرزمینی یا آب شرب استان اردبیل، بلکه از محل پساب فاضلاب استان تامین خواهد شد.

در این زمینه قرارداد خرید ۲ میلیون متر مکعب پس آب تسویه شده شهر اردبیل با اداره آب و فاضلاب استان اردبیل منعقد شده است و این میزان پس آب توسط یک خط ۱۲کیلومتری به سایت پروژه انتقال و تسویه نهایی با احداث تسویه‌خانه در محل اجرای پروژه انجام تا آب مورد نیاز طرح با کیفیت مورد نیاز تجهیزات تامین شود. وی افزود: در زمینه تامین برق نیز، با توجه به اخذ توافق‌های لازم با شبکه توزیع و انتقال برق ۲۵ مگاوات برق توسط خط انتقال ۶۳ کیلو ولت و حدودا ۱۶ کیلومتر، از پستی در نزدیکی کارخانه، به سایت مح اجرای پروژه انتقال داده می‌شود و با ایجاد یک پست ۶۳ به ۲۰ کیلو ولت در محل کارخانه انرژی الکتریکی مورد نظر را تامین می‌کند.

در زمینه تامین گاز نیز، از طریق خط تقویت فشارگاز استان از محل خط انتقال گاز میانه به اردبیل که از طرح‌های ملی و استانی است و به میزان ۴۰۰ میلیون مترمکعب، گاز مورد نیاز این مجموعه در سال تامین خواهد شد.

هزینه‌های تامین زیرساخت به میزان سرمایه‌گذاری صورت گرفته اضافه می‌شود و میزان سرمایه‌گذاری جهت تامین زیرساخت ۲ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان برآورد می‌شود. رضاپور در ادامه عنوان کرد: همچنین خط دسترسی راه‌آهن به طول ۴ کیلومتر نیز در دست احداث است که به ایستگاه مرکزی راه‌آهن اردبیل متصل خواهد شد که با راه‌اندزای این خط، گندله مورد نیاز طرح با هزینه کمتری به محل کارخانه انتقال داده خواهد شد. به گفته رئیس هیات مدیره شرکت آهن و فولاد الماس آرتاویل، فاز ۲ پروژه نیز در دست بررسی است؛ و چنانچه توسط سرمایه‌گذاران مورد تایید قرار گیرد مطالعات لازم برای احداث یک واحد ذوب و ریخته‌گری ۸۰۰هزار تنی و واحد تولید لوله‌های بدونه درز مورد نیاز صنایع نفت و گاز به ظرفیت ۳۰۰ هزارتن در کنار این واحد احداث خواهد شد البته در این راستا باید منابع مالی بانکی نیز به کمک سهامداران بیاید.

رضاپور درباره برنامه تامین خوراک مورد نیاز این طرح گفت: با توجه به این‌که یکی از سهامداران طرح، شرکت معدنی و صنعتی چادرملو است و این شرکت یکی از تامین‌کنندگان بزرگ گندله در سطح کشور است و تعهد تامین ۵۰درصد خوراک طرح را کرده است، لذا ۵۰ درصد مواد اولیه مورد نیاز طرح از طریق این شرکت تامین خواهد شد.

از سویی دیگر با توجه به طرح‌های توسعه‌ای که در زیرمجموعه هلدینگ سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات در حال احداث و مطالعه و رایزنی است، به اضافه مذاکراتی که جهت تحویل سنگ‌آهن از کشور ارمنستان در دست اقدام است و واحدهای گندله‌سازی موجود و در حال احداث در استان‌های همجوار است، ۵۰ درصد مواد اولیه دیگر نیز از استان‌های همجوار تامین خواهد شد.

چنانچه پهنه‌های دارای کانه‌های پرعیار و مقرون به‌صرفه نیز در خود استان کشف شود «ومعادن» در این زمینه نیز آمادگی سرمایه‌گذاری و تامین مواد اولیه را خواهد داشت. وی در ادامه با اشاره به تاثیر احداث این طرح در استان بیان کرد: با توجه به اینکه صنعت فولاد یک موتور محرک برای هر منطقه است و براساس اهمیت مجموعه تولیدی آهن‌اسفنجی در استان اردبیل، راه‌اندازی این واحد گامی مهم برای توسعه صنعتی استان و استان‌های مجاور و کمک به تداوم صنایع درحال فعالیت در این منطقه را خواهد داشت.

رهاورد طرح تحول زمین‌شناسی

شناسایی ۱۲۳ محدوده معدنی در خراسان‌جنوبی

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان‌جنوبی گفت: با اجرای طرح «تحول در بخش زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی» در یک سال گذشته ۱۲۳ محدوده شامل طلا، مس، نیکل، منیزیت، گوهرسنگ‌ها، سرب و روی در این استان شناسایی شده است.

عباس جرجانی در گفت‌وگو با ایرنا با اشاره به رونمایی از دستاوردهای طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی خراسان جنوبی که با حضور وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس مجمع نمایندگان خراسان جنوبی در محل این وزارتخانه انجام شد، افزود: اجرای این طرح از مهر سال ۱۴۰۰ آغاز شد و تا شهریور امسال در یک‌سال به سرانجام رسید. وی گفت: اجرای این طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی اقدام بی‌نظیری بود که در برنامه زمانی مشخص به همت دولت سیزدهم در استان خراسان‌جنوبی رقم خورد. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان‌جنوبی افزود: تغییر پارادایم (الگو)های اکتشاف، انجام اکتشافات نظام‌مند، آموزش درون و برون سازمانی، ارتقای فعالیت‌های آزمایشگاهی، انجام برخی مراحل آزمایشگاهی در محل پروژه و بایگانی نظام‌مند نمونه برداشتی ازجمله مواردی بود که نخستین بار در یک طرح زمین‌شناسی مورد توجه قرار گرفت. وی تصریح کرد: طرح زمین‌شناسی، شناسایی و پی‌جویی ذخایر معدنی استان خراسان جنوبی در برنامه زمان‌بندی خود اجرا شد که یک رکودشکنی در این حوزه محسوب می‌شود. جرجانی گفت: خروجی اجرای این طرح در خراسان جنوبی شامل ۲۰ عنوان نقشه و در مجموع ۶۰ برگ نقشه در سه لایه مطالعاتی زمین‌شناسی، ژئوشیمیایی و زمین‌شناسی اقتصادی تهیه شد. وی افزود: طرح تحول زمین‌شناسی در ۱۵ هزار کیلومتر مربع از وسعت خراسان جنوبی با اعتبار ۱۵۰ میلیارد تومان در شهرستان‌های بیرجند، سربیشه، قاینات و خوسف اجرا شد و اکتشاف ۱۷محدوده طلا، ۶۰ محدوده مس، ۲۵ محدوده نیکل نخستین‌بار در شرق کشور، ۹ محدوده منیزیت، ۶ محدوده سرب و روی از دستاوردهای اجرای این طرح است. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی، شناسایی ۶ محدوده مستعد برای اکتشاف گوهرسنگ‌ها (آگات، یاقوت، گارنت، زیرکن، آبانیت، اسفن و اسپروت) و شناسایی بیش از ۵۷۰ ناهنجاری ژئوشیمیایی رسوبات آبراهه‌ای برای عناصر طلا، نقره، مس، سرب، نیکل، آهن و روی را از دیگر دستاوردها ذکر کرد. وی گفت: کاهش زمان تولید اطلاعات پایه زمین‌شناسی و معدنی از سه سال به یک سال و تهیه ۶۰ برگ نقشه‌های زمین‌شناسی، ژئوشیمیایی و زمین‌شناسی اقتصادی با مقیاس یک پنجاه هزارم نخستین بار در کشور از دیگر دستاوردهای طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی در خراسان جنوبی است. جرجانی ادامه داد: همچنین آنومالی حاصل از ژئوفیزیکی هوایی در منطقه اسفدن خراسان جنوبی به وسعت ۲۵ کیلومتر مربع شناسایی شد. وی با اشاره به اینکه اجرای طرح تحول زمین‌شناسی در مرحله بعدی در شهرستان نهبندان در دستور کار قرار دارد گفت: مرحله نخست این طرح با همکاری اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی، سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت اجرایی شد. خراسان جنوبی سال گذشته به عنوان نخستین استان اجرای طرح تحول در بخش زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی کشور انتخاب شد که بار دیگر ظرفیت معدنی این استان را نمایان کرد تا با تولید و تکمیل اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشافی معدن، نویدبخش افزایش سرمایه‌گذاری در بخش صنایع معدنی باشد. براساس توافقنامه سه‌جانبه معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) برای اجرای تحول در بخش زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی در کشور، خراسان جنوبی به عنوان نخستین استان کشور برای اجرای این طرح برگزیده شد. وزیر صنعت، معدن و تجارت که ۲۵ مهر سال گذشته به صورت ویدئوکنفرانسی در آیین آغاز عملیات اجرایی این طرح حضور داشت، گفت: با توجه به اینکه خراسان جنوبی ذخایر بسیار مناسبی در بخش معدن دارد، این پروژه تکمیل‌کننده اطلاعات پایه زمین‌شناسی خواهد بود و به ما کمک می‌کند برنامه جدیدی را برای سرمایه‌گذاری در این استان پیش ببریم. سید رضا فاطمی امین افزود: طرح تحول در بخش زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی در راستای برنامه آمایش وزارت صنعت، معدن و تجارت است که منشا تحولات خوبی خواهد بود. با توجه به ظرفیت‌های موجود در بخش معدن خراسان جنوبی، اجرای طرح تحول در بخش زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی، نقطه عطفی برای گسترش فعالیت‌های معدنی در این استان پهناور است. درحال‌حاضر ۷۲۷ معدن با ۵۵ نوع ماده معدنی و ذخیره قطعی ۶ میلیارد و ۹۰۰ میلیون تن در خراسان جنوبی وجود دارد و این استان رتبه اول کشور را در ذخایر زغال‌سنگ، منیزیت و خاک‌های نسوز داراست، همچنین رتبه ششم کشور در تعداد معادن و رتبه دوازدهم در ذخایر قطعی مواد معدنی از آن خراسان جنوبی است.

رفع موانع فعالیت معادن خراسان جنوبی نیازمند تسهیلات

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار خراسان جنوبی گفت: رفع موانع فعالیت معادن استان نیازمند تزریق منابع و تسهیلات است لذا بانک‌ها فراتر از ضوابط بانکی با معدنکاران همراهی کنند. به گزارش ایرنا، جواد اشرفی در نشست بررسی و ارائه راهکارهای رفع موانع فعالیت معادن خراسان جنوبی افزود: در حوزه صنعت و معدن ظرفیت‌های بالایی از جمله ۵۵ ماده معدنی را در استان داریم و باید قوانین به نفع فعالیت و رونق هرچه بیشتر معادن تفسیر شود. وی با بیان اینکه بخش زیادی از این ظرفیت هنوز بالقوه مانده است تصریح کرد: سرمایه‌گذاران بومی که دلشان برای توسعه استان می‌تپد باید برای بالفعل کردن ظرفیت‌های غنی استان ورود پیدا کنند. معاون استاندار خراسان جنوبی بر الزام انتقال حساب بانکی و پرونده‌های مالیاتی معدنکاران به استان تاکید کرد و گفت: باید این اقدام در راستای بهره‌مندی مردم استان از منافع معادن صورت گیرد. وی افزود: متاسفانه تاکنون از اقتصاد معدن در استان بهره لازم را نبرده‌ایم و باید زنجیره ارزش‌افزوده معادن در راستای توسعه اقتصادی خراسان جنوبی با تکمیل واحدهای جوار معدنی ایجاد شود. اشرفی گفت: معادن غنی یکی از پیشران‌های توسعه خراسان جنوبی است ولی تاکنون به نحو احسن نتوانسته‌ایم از این ظرفیت‌ها در راستای توسعه استان استفاده کنیم. وی ادامه داد: سرمایه‌گذاری‌های نسبتا خوبی در بخش صنایع معدنی استان در چند سال اخیر انجام شده است که اجرای موفق این طرح‌ها اقتصاد استان را در بخش معدن متحول خواهد کرد. معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار خراسان‌جنوبی گفت: باید در گذشته بهتر از این در زمینه فرآوری و تکمیل چرخه فرآوری معادن کار می‌شد تا اکنون از منافع اقتصاد بخش معدن استان بهره‌مند می‌شدیم. وی با تاکید بر اینکه باید بیش از گذشته از ظرفیت‌های معدنی استفاده کنیم اظهار کرد: به عنوان مثال در حوزه طلا سه معدن و در زمینه زغال‌سنگ ۷۵ درصد ظرفیت معا دن کشور در خراسان‌جنوبی وجود دارد اما با وجود این ظرفیت‌ها استان کم‌برخوردار هستیم. اشرفی گفت: نیاز است شهرک‌های تخصصی مواد معدنی شاخص از جمله طلا ایجاد شود تا با تکمیل زنجیره تولید، ارزش افزوده آن نصیب استان شود. محمدعلی زرنگ، دبیر کمیسیون هماهنگی بانک‌های خراسان جنوبی هم در این نشست گفت: براساس قوانین جدید ابلاغی، بانک ملی ۵۰ درصد ارزش ماشین‌آلات معدنی و پروانه تاسیس را به عنوان وثیقه بانکی قبول می‌کند. وی بیان کرد: انتظار ما از معدنکاران این است که با انتقال حساب بانکی، منابع خود را به داخل استان بیاورند و با توجه به ظرفیت‌های خراسان جنوبی در حوزه معادن تاکنون از این ظرفیت‌ها نتوانسته‌ایم بهره لازم را ببریم. زرنگ افزود: قوانین مزاحم و بالادستی زیادی در کشور وجود دارد که موجب شده بهره لازم را از اقتصاد بخش معدن نبریم و معادن می‌توانند از طریق اوراق گام برای تامین منابع مالی خود اقدام کنند بانک‌ها هم درخصوص انتشار این اوراق هیچ محدودیتی ندارند. احمد پروین، رئیس خانه صنعت و معدن خراسان جنوبی هم گفت: معدن از پیشران‌های اقتصادی استان است اما سهم برخورداری آنان از منابع بانکی بسیار پایین است. وی افزود: از بانک‌ها درخواست داریم پروانه‌های معدنی را به عنوان وثیقه قبول کنند تا اکنون که دولت مجوز واردات ماشین‌آلات معدنی را صادر می‌کند بتوان از این فرصت استفاده کرد چراکه تامین اعتبار خرید ماشین‌آلات از عهده بخش خصوصی بر نمی‌آید.

پروین بر حمایت و تقویت معادن کوچک تاکید کرد و از بانک‌های استان خواست موانع فعالیت معادن را رفع کنند و بیش از گذشته با معدنکاران همراهی داشته باشند.

محصولات ساختمانی و معدنی بیشترین فرآورده‌های زیر پوشش استاندارد هستند

مدیرکل استاندارد استان زنجان گفت: محصولات ساختمانی و معدنی بیشترین فرآورده‌های زیرپوشش استاندارد زنجان است.

به گزارش مهر، مرتضی واحدپور در جلسه شورای استاندارد استان زنجان که با حضور رئیس سازمان ملی استاندارد برگزار شد، اظهار کرد: ۶۳۲ واحد تولیدی استان زیرپوشش اداره استاندارد است که ۴۵۵ واحد تولیدی فعال بوده و ۷۴ واحد غیرفعال و ۱۰۳ واحد تعطیل است.

وی با اشاره به اینکه یک هزار و ۳۸۳ فرآورده تولیدی در استان زیر پوشش استاندارد است، ابراز کرد: محصولات ساختمانی و معدنی با ۲۷ درصد، محصولات غذایی و کشاورزی ۲۴ درصد و فرآورده‌های مکانیک و فلزشناسی با حدود ۱۹ درصد بیشترین صنایع فعال زیرپوشش استان را تشکیل می‌دهند. مدیرکل استاندارد استان زنجان بیان کرد: از ابتدای سال ۹۸ تا پایان شهریور امسال ۲۴۸ پروانه اجباری و ۲۰ پروانه تشویقی استاندارد در استان صادر شده است.

همچنین در این مدت ۲۰۲ پروانه اجباری و ۱۷ پروانه تشویقی ابطال شده و ۷ پروانه نشان حلال در صادر شده است. واحدپور تعداد اظهارنامه‌های مورد بررسی حوزه صادراتی در نیمه نخست امسال را ۸۷ مورد برشمرد و گفت: تعداد اظهارنامه‌های مورد بررسی وارداتی نیز ۵۷۰ مورد ثبت شده است. وی با اشاره به اینکه از ابتدای سال تا پایان شهریورماه ۱۳۰ بازرسی از تجهیزات شهربازی و زمین‌های بازی انجام شده است، عنوان کرد: در این مدت ۴۱۸ گواهی ایمنی آسانسور نیز صادر شده است. واحدپور ادامه داد: با بازرسی از ۹۹۱ واحد تولیدی و خدماتی در استان زنجان، یک هزار و ۲۰۶ نمونه‌برداری و آزمون از محصولات تولیدی انجام شده است. وی به طرح طاها در خصوص بازرسی از مراکز صنفی استان اشاره کرد و افزود: در این طرح از یک هزار و ۹۳۵واحد بازرسی و ۱۱۰ نمونه‌برداری و آزمون انجام گرفته است.

مدیرکل استاندارد استان زنجان با اشاره به اینکه سال گذشته ۱۶ استاندارد ملی تدوین و تجدیدنظر شده است، تصریح کرد: در ۶ ماهه نخست امسال ۱۱ استاندارد ملی تدوین و تجدید نظر شده و ۳۴۵ استاندارد ملی مورد بازنگری قرار گرفته است.

واحدپور یادآور شد: تعداد آزمون نازل جایگاه عرضه سوخت مایع یک هزار و ۱۳۶ مورد، آزمون باسکول‌های وسائط نقلیه چرخدار جاده‌ای ۳۹۹ مورد و آزمون وسایل سنجش مورد استفاده در دادوستد عمومی یک هزار و ۷۰۹مورد بوده است.

«روزگارمعدن» گزارش می‌دهد

توسعه صنعت فولاد با تکیه بر دانش‌بنیان‌ها

کتایون ملکی

کاهش آلایندگی‌ها و رسیدن به کربن صفر از مسائل مهمی است که صنعت فولاد در جهان آن را دنبال می‌کند؛ اتفاقی که در سال‌های آینده، تحقق نیافتن آن منجر به پرداخت مالیات کربن می‌شود. این موضوع باعث شده تا شرکت‌های دانش‌بنیان برای دستیابی به فناوری‌های موردنیاز اعلام آمادگی کنند و در کنار شرکت‌های فولادی قرار بگیرند، البته در این بین فرهنگ‌سازی در میان مدیران از اصلی‌ترین فاکتورها برای توسعه این همکاری محسوب می‌شود.

به‌گزارش «روزگار معدن»، سال ۱۴۰۱ کار خود را با شعار «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» آغاز کرد؛ شعاری که تحقق آن به افزایش تولید، وابستگی نداشتن به تکنولوژی‌های وارداتی و در نهایت به اشتغالزایی منجر می‌شود. این در حالی است که صنعت فولاد برای افزاش بهره‌وری و افزایش توان رقابتی نیازمند استفاده از تکنولوژی‌های روز دنیا است که بخشی از آن به همت شرکت‌های دانش‌بنیان ایجاد می‌شود. در این بین، تولید فولاد سبز از مهم‌ترین موضوعات است که باید در دستورکار فولادسازان ایرانی قرار گیرد تا بتوانند در بازار جهانی رقابت موفقیت‌آمیزی داشته باشند. این در حالی است که در سال‌های پیش‌رو، بدون شک با حرکت به‌سمت تولید فولاد سبز، رقابت در بازارهای جهانی سخت خواهد شد.

در نتیجه ورود به بحث فولاد سبز از مهم‌ترین موضوعاتی است که موردتوجه فولادسازان بزرگ کشور قرار گرفته و در تفاهمنامه‌ای به‌تازگی ورود به این حوزه را آغاز کرده‌اند.

اما همان‌طور که بیان شد، موضوع فناوری یکی از موضوعات اصلی برای دستیابی به فولاد سبز است که می‌تواند با حضور شرکت‌های دانش‌بنیان تسهیل یافته و با هزینه‌های کمتری محقق شود. این موضوع باعث می‌شود تا همکاری میان شرکت‌های دانش‌بنیان و فولادی‌ها افزایش پیدا کند. در واقع، این بحث نیازمند تعامل دوطرفه است که نگاهی به اقدامات اخیر نشان می‌دهد، این همکاری در حال شکل‌گیری و توسعه است.

اما شاید موضوع مهم دیگر بحث فرهنگ‌سازی برای توسعه این همکاری است. در واقع، توسعه بخش معدن و صنایع‌معدنی نیازمند فرهنگ‌سازی است که شرکت‌های فعال در این حوزه به شرکت‌های دانش‌بنیان و... اعتماد کرده و کار را به آنها بسپارند.

یحیی پالیزدار، مدیرعامل شرکت پشتیبانی و توسعه فناوری و نوآوری فولاد مبارکه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» با اشاره به موضوع تولید فولاد سبز و دستیابی به دانش روز، اظهار کرد: تولید فولاد سبز، حرکت کردن یا نکردن به‌سمت کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، ۲قسمت متفاوت از هم هستند؛ اول آنکه ما انتشار را کاهش دهیم و قسمت بعدی مربوط به گرفتن و استفاده کردن از CCUS است. در هر ۲ مورد، می‌توان کارهای بسیار خوبی انجام داد. در حال حاضر اتفاق مهمی که در کشور رخ داده، آن است که جهت‌گیری آغاز شده است. وی ادامه داد: مسئله مهم آن است که در کشور ما عموم تولید فولاد ما کوره قوس الکتریکی است که کمترین میزان انتشار دی‌اکسیدکربن است. اگر کوره بلند در دنیا ۱.۸ تا ۱.۹ تن کربن دی‌اکسید را به‌ازای یک تن تولید می‌کند، با این فرآیند حدود ۹۰۰کیلوگرم دی‌اکسیدکربن منتشر می‌کنیم که کمتر از هدف‌گذاری ۲۰۵۰ است، یعنی اگر اقدامات درست انجام شود،کمابیش امروز روی این هدف‌گذاری قرار داریم.

وی تصریح کرد: اگر بتوانیم در فرآیند کوره قوس الکتریکی، میزان استفاده از برق تجدیدپذیر را افزایش دهیم، به‌طورتقریبی در صنعت فولاد واحدهایی که براساس گاز فعالیت می‌کنند، چندان جای نگرانی ندارند.

مدیرعامل شرکت پشتیبانی و توسعه فناوری و نوآوری فولاد مبارکه اضافه کرد: در واقع، بخشی از این مسئله تامین انرژی تجدیدپذیر برای صنایع فولادی از ۲ منظر است؛ اول پایداری انرژی و دوم کاهش گازهای گلخانه‌ای. به‌هرحال، امروز صنعت فولاد با چالش تامین انرژی مواجه است. تمام زنجیره ارزش فولاد تحت حسابرسی تولید گاز گلخانه‌ای قرار می‌گیرد.

پالیزدار بیان کرد: البته بخشی از فولاد تولیدی در ایران به‌وسیله کوره بلند است. سرمایه‌گذاری در دنیا روی ccus در فولادی‌ها چندان انجام نشده است. شرکت‌های فولادی را داریم که روی فناوری کربن کیچر سرمایه‌گذاری کرده‌اند، اما آنها را در نیروگاه‌ها استفاده می‌کنند.

وی گفت: درحال‌حاضر، اجرای این طرح برای ما چندان اقتصادی نیست. ما باید در این زمینه جلو برویم و توسعه داشته باشیم، اما مسئله این است که اگر بخواهیم به خروجی سریع برای کاهش گازهای گلخانه‌ای دست پیدا کنیم، بخشی از سرمایه‌گذاری را برای توسعه نیروگاه اختصاص و روی انرژی‌های تجدیدپذیر انتقال دهیم.

پالیزدار همچنین اضافه کرد: این موضوع، هم به حفظ منابع پایدار کمک می‌کند و هم منجر به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای می‌شود.

وی در ادامه بااشاره به موانع موجود در مسیر فعالیت‌های شرکت‌های دانش‌بنیان اضافه کرد: اصلی‌ترین موضوع، فرهنگ‌سازی است. موضوع دیگر، استفاده نکردن از واژه حمایت است. شرکت دانش‌بنیان، شرکتی کسب‌وکاری است. ما ممکن است مداخلاتی انجام دهیم، مانند سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر که تسهیلگری است، اما وقتی کلمه حمایت استفاده می‌شود، یعنی ما وابسته به دولت هستیم که بنده مخالف این موضوع هستم.

پالیزدار بیان کرد: ما درباره یک فعالیت گلخانه‌ای حرف می‌زنیم و به‌دنبال مداخله تاثیرپذیر هستیم تا اجازه دهیم به‌صورت ارگانیک رشد کند.

وی بااشاره به همکاری با دیگر مجموعه‌های فولادی، اظهار کرد: وظیفه ما سرمایه‌گذاری خطرپذیر است که برای گروه مبارکه انجام می‌دهیم. امروز نیز همکاری ما با دیگر شرکت‌های فولادی شکل گرفته است. این حرکت شروع شده و در مجموعه‌هایی مثل گل‌گهر شکل گرفته است و می‌توان به ادامه این مسیر امیدوار بود.

دستیابی به دانش روز دنیا، مستلزم همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیانی است که در بخش صنایع فولادی فعالیت دارند، اما همان‌طور که بیان شد، در کنار توان موجود در این مجموعه‌ها، مدیران مجموعه‌های فولادی نیز باید با تغییر نگاه با دنیا همسو شده و از تغییرات جا نمانند. اگر این فرهنگ‌سازی رخ ندهد، بدون‌شک قدرت رقابتی فولاد ایران در بازارهای جهانی نیز تحت‌تاثیر قرار می‌گیرد.

عکس: روزگار معدن

تامین مواد اولیه، چالش فولادسازان

مدیرعامل فولاد خوزستان گفت: یکی از چالش‌های مهم فولادسازان، تأمین مواد اولیه است.

به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، امین ابراهیمی افزود: با توجه به برنامه‌هایی که در افق ۱۴۰۴ تعریف شده، سالانه ۱۶۷ میلیون تن نیاز به سنگ‌آهن داریم و به عبارت بهتر میزان خوراک فعلی، حداکثر بین ۱۳ تا ۱۵ سال آینده را جوابگو است. هم‌اکنون ذخیره اکتشافی و قابل استحصال در کشور حدود ۳.۳ دهم میلیارد تن است.

ابراهیمی افزود: یکی از ابرچالش‌های صنعت فولاد بحث مواد اولیه است، که باید کارهای اکتشافی جدید در این حوزه انجام شود.

وی ادامه داد: فولاد خوزستان هم برای حل این مشکل و حفظ سهم ۲۵درصدی از تولید کشور اقداماتی انجام داده ازجمله خرید بعضی معادن کوچک و کارهای اکتشافی به عنوان مثال در حوزه جازموریان.

ابراهیمی گفت: در حوزه جازموریان در حدود ۴ هزار مترمربع کار اکتشافی را در یک فضای ۱۸ هزارکیلومتر مربع شروع کردیم و همچنین توانستیم به ذخایر خوبی دست پیدا کنیم.

مدیرعامل فولاد خوزستان افزود: مهم‌ترین چالش در این حوزه بحث افزایش حجم اکتشافات است که باید حتما در این حوزه کارهای مفصلی انجام شود که اقداماتی در این حوزه در حال انجام است.

ابراهیمی ادامه داد: کمبود سنگ‌آهن چالشی است که هنوز خودش را به شکل واضح نشان نداده به این دلیل که در چند سال اخیر درگیر چالش‌های دیگری ازجمله انرژی بودیم.

وی گفت: چالش برق و گاز در ۲ سال اخیر خیلی پررنگ شده است و باعث شده کمبود سنگ‌آهن خودش را خیلی نشان ندهد، ولی با توجه به میزان ذخایری که موجود است ما حداکثر تاب‌آوری ۱۳تا ۱۵ ساله را در کشور داریم که اگر کار اکتشاف و استخراج جدید صورت نگیرد در سال‌های آتی در این حوزه مشکلات خیلی حادتر خواهد شد.

ابراهیمی افزود: در اکتشاف محدوده‌ها و معادن و پهنه‌هایی که از طریق ایمیدرو در اختیارمان قرار گرفته است یک کار سرمایه‌گذاری انجام دادیم، همچنین در حوزه استخراج هم سعی می‌کنیم با خرید معادن کوچک بحث تأمین خوراک را انجام دهیم.

وی گفت: معادنی در زنجان، کردستان و استان خراسان تملک کرده و اقدامات بزرگی در این حوزه انجام دادیم.

مدیرعامل فولاد خوزستان افزود: در حوزه خارج از کشور نیز در کشورهای افغانستان و ونزوئلا هم اقدامات مفصلی انجام شد.

ابراهیمی گفت: هم اکنون یک تیم از همکاران ما در افغانستان و یک تیم هم در ونزوئلا هستند که در بحث کمبود سنگ‌آهن برای اینکه در سال‌های آتی که این مشکل خیلی حادتر می‌شود، در حال مطالعه هستیم که بتوانیم بحث واردات سنگ‌آهن را از خارج از کشور در دستورکار خودمان قرار دهیم.

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد:

قیمت فولاد تابع فضای تورمی است

قیمت فولاد تحت‌تاثیر پارامترهای مختلفی تعیین می‌شود از نرخ دلار گرفته تا هزینه حمل‌ونقل و مواد اولیه در قیمت‌گذاری فولاد موثر است. این صنعت در میان صنایع نقش اول را در رشد اقتصادی کشور بازی می‌کند. تامین نیاز بسیاری از حوزه‌ها نظیر خودروسازی و ساخت‌وساز به صنعت فولاد وابسته است. بنابراین تعیین قیمت‌گذاری براساس عرضه و تقاضا راه توسعه کشور را هموار می‌کند. موضوعی که مورد غفلت مسئولان قرارگرفته به طوری که درحال‌حاضر نرخ فولاد از تورم عقب افتاده است. بنابراین بی‌توجهی به پارامترهای تاثیرگذار بر نرخ فولاد آسیب جدی به واحدهای تولیدی وارد می‌کند.

در همین زمینه، بهرام سبحانی، رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با چیلان گفت: در شرایطی که تورم عمومی در اقتصاد کشور وجود دارد و بهای اجزای نرخ تمام شده فولاد در کشور از انرژی گرفته تا حقوق و دستمزدها و حمل‌ونقل، در ماه‌های اخیر افزایش قابل‌توجهی داشته است، نمی‌توان انتظار داشت، نرخ فولاد ثابت بماند یا کاهشی باشد. در شرایط تورمی، سرکوب نرخ فولاد به ورشکستگی تولیدکنندگان، کاهش تولید و سپس تورم جدید منجر می‌شود.

وی در واکنش به این نظریه که توسط برخی مطرح می‌شود، مبنی‌بر اینکه نرخ فولاد باید کاهش یابد، گفت: در مورد نرخ فولاد باید به اجزای نرخ تمام شده آن نگاه کرد. برای تولید هر یک تن فولاد به ۱.۵ میلیون تن سنگ‌آهن نیاز است و ۳۰درصد نرخ تمام شده فولاد مربوط به مواد اولیه است. از دیگر اجزای نرخ تمام شده فولاد می‌توان به حقوق و دستمزد نیروی کار، هزینه حامل‌های انرژی و کرایه حمل بار اشاره کرد.

▣ افزایش نرخ تمام شده فولاد

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران ادامه داد: حقوق و دستمزدها به عنوان یکی از اجزای نرخ تمام‌شده فولاد در ابتدای سال، افزایش قابل توجهی داشته است. علاوه‌بر این نرخ کرایه حمل بار نیز در چند مرحله افزایش داشته است. برای تولید هر یک میلیون تن فولاد، ۴ میلیون تن حمل‌ونقل صورت می‌گیرد. هزینه برق و گاز نیز در چند مرحله افزایش‌های قابل‌ملاحظه‌ای داشته و تمام این موارد باعث شده است تا نرخ تمام‌شده فولاد در کشور افزایش یابد.

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تصریح کرد: فضای اقتصاد کشور تورمی است و در بخش‌های مختلف شاهد تورم بالا هستیم. در چنین شرایطی به چه دلیل نرخ فولاد باید ثابت بماند یا کاهشی باشد؟ مگر فولاد می‌تواند جدا از کلیت فضای تورمی اقتصاد کشور باشد؟!

وی افزود: افزایش نرخ فولاد، یک اجحاف نیست، بلکه واقعیتی است که در اقتصاد کشور فعلاً جریان دارد. اگر برخلاف مسیر عام تورمی اقتصاد کشور، نرخ فولاد سرکوب یابد، این امر باعث کاهش تولید خواهد شد؛ چراکه تولیدکنندگان نمی‌توانند محصولات خود را زیر نرخ تمام‌شده بفروشند و فروش زیر نرخ تمام‌شده در نهایت به ورشکستی و کاهش تولید منجر می‌شود. تبعات کاهش تولید نیز افزایش بیکاری، کاهش عرضه و افزایش شدید قیمت‌ها در آینده خواهد بود.

▣ ضرورت تشکیل شورای آهن و فولاد

سبحانی خاطرنشان ساخت: زنجیره آهن و فولاد، از سنگ آهن تا محصولات نهایی را دربر می‌گیرد و سه تشکل تخصصی انجمن سنگ‌آهن، انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران و انجمن نوردکاران فولادی ایران این زنجیره را پوشش می‌دهند. ضرورت داشت که بین این ۳ تشکل هماهنگی صورت گیرد تا از طریق این هماهنگی مسائل، چالش‌ها و بحران‌هایی که می‌تواند در زنجیره فولاد به وجود آید، حل شود.

وی ادامه داد: اگر هر حلقه از حلقه‌های زنجیره آهن و فولاد با مشکلی روبه‌رو شود، این مشکلی به سرعت به حلقه‌های بالادست و پایین‌دست آن سرایت خواهد کرد و لذا مشکلات زنجیره فولاد باید در سطح کلیت این زنجیره و با هماهنگی تشکل‌های تخصصی حل شود.

سبحانی افزود: برای ایجاد هماهنگی در زنجیره آهن و فولاد، توسعه متوازن این زنجیره و حل مشکلات آن، تشکل‌های تخصصی این زنجیره تصمیم گرفتند یک تشکل جدید ایجاد کنند. این تشکل جدید، شورای زنجیره آهن و فولاد ایران نام دارد و جنبه مشورتی دارد تا از طریق هماهنگی و مشورت تنگاتنگ ۳ تشکل ذکر شده، شاهد وضعیت بهتری در این زنجیره باشیم.

▣ انباشته شدن گندله در واحدها بحران‌زاست

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران عنوان کرد: یکی از مشکلاتی که درحال‌حاضر در زنجیره آهن و فولاد وجود دارد، بحران انباشته شدن گندله در واحدهای تولیدکننده گندله است. بخش کوچکی از این مشکل به عدم توازن در زنجیره آهن و فولاد بازمی‌گردد و بخش بزرگ‌تر آن نیز مربوط به قطعی گاز واحدهای تولیدکننده آهن اسفنجی در زمستان سال گذشته است که با تعطیلی این واحد، مصرف گندله کاهش یافت و با انباشته شدن گندله در حلقه تولیدکننده این فرآورده روبه‌رو شدیم.

وی اضافه کرد: درحال‌حاضر، شاهد بحرانی در حلقه تولید گندله هستیم و این بحران در آینده ممکن است برای سایر حلقه‌های زنجیره آهن و فولاد ایجاد شود. نکته مهم این است که این بحران‌ها و نوسانات باید در سطح کل زنجیره آهن و فولاد و با هماهنگی سه تشکل موجود حل شوند و در این راستا نیز شورای زنجیره آهن و فولاد تشکیل شد.

▣ بین دو بازار باید تفکیک قائل شد

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران بیان کرد: یکی از بحث‌های مهمی که درحال‌حاضر در رابطه با زنجیره آهن و فولاد وجود دارد، بحث بازار است. در موضوع بازار باید بین دو بازار مختلف، تفاوت قائل شد: اول بازار و نرخ بین‌بنگاهی و دوم بازار و نرخ محصولات نهایی است. در مورد نرخ بین‌بنگاهی نیاز به دخالت دولت نیست و نحوه قیمت‌گذاری در این حوزه باید توسط خود تشکل‌ها و با هماهنگی آنها تعیین شود.

سبحانی تأکید کرد: در واقع خود تشکل‌های زنجیره آهن و فولاد هستند که باید در مورد نرخ مواد مبادله‌شده بین بنگاه‌ها به جمع‌بندی برسند و شیوه قیمت‌گذاری منصفانه در این حوزه را مشخص کنند.

▣ چگونگی تعیین قیمت‌های منصفانه

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تصریح کرد: مبنای نرخ منصفانه در زنجیره آهن و فولاد، این است که سود تولید هر یک از فرآورده‌های این زنجیره متناسب با سرمایه‌گذاری صورت گرفته برای تولید آن باشد.

نمی‌شود حلقه‌ای که به ازای هر یک میلیون تن تولید، سرمایه‌گذاری کمتری در آن صورت گرفته است، سود بیشتری نسبت به حلقه‌ای ببرد که به ازای هر یک میلیون تن، سرمایه‌گذای بیشتری انجام داده است.

سود در زنجیره آهن و فولاد باید متناسب با میزان سرمایه‌گذاری باشد و شورای زنجیره آهن و فولاد ایران بر همین اساس می‌تواند در مورد قیمت‌های بین‌بنگاهی در این زنجیره به جمع‌بندی برسد.

نظرگاه

سرنوشت واحدهای متعدد فولادی نامعلوم است

محمد ابکا-رئیس هیات‌مدیره شرکت مهندسی بین‌المللی فولاد تکنیک: صنعت فولاد سال‌هاست با مسائل و ایرادات بنیادی روبه‌رو است، اینکه مدیران این صنعت در این مورد در زمان‌های مختلف نظرات گوناگونی ارائه می‌کنند بیشتر خوراک رسانه‌ای داشته و راهکار اساسی برای حل معضلات صنعت فولاد ارائه نمی‌کند. در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور در سال ۱۳۸۴ اهداف کلی تولید فولاد این‌گونه تدوین شده است: در سال ۱۴۰۴، رسیدن به سه‌ونیم درصد تولید جهان معادل ۵۵ میلیون تن و ۴درصد صادرات جهان معادل ۲۰ میلیون تن؛ در برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی کشور برای رسیدن به اهداف سند چشم‌انداز اهداف دیگری تعریف شده که عمدتا پیش نیاز این صنعت است؛ ازجمله شاخص‌های کلان، سالانه رشد اقتصادی ۸ درصد، رشد ارزش‌افزوده صنعت ساختمان ۷.۵ درصد و رشد ارزش‌افزوده صنعت، ۹.۳ درصد و مهم‌تر از همه رشد تشکیل سرمایه‌گذاری ثابت ناخالص، ۲۱.۴ درصد؛ ولی در سال ۱۴۰۰ یعنی بعد از ۱۶ سال از شروع برنامه، نتایج برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی کشور این‌گونه است: میانگین رشد اقتصادی برنامه ششم، ۳.۳درصد، میانگین رشد ارزش‌افزوده ساختمان ۳.۶درصد، میانگین رشد ارزش‌افزوده صنعت ۳.۱- درصد و رشد سرمایه‌گذاری ثابت ناخالص ۶.۸- درصد که نشان می‌دهد حتی استهلاک را نیز پوشش نداده است، چالش‌های صنعت فولاد را باید در بررسی‌های موارد فوق، جست‌وجو کرد. پرداختن به روزمرگی و مسائل مقطعی روز این صنعت، راه به جای مطلوبی نمی‌برد.

چالش‌های مذکور به شرح زیر است:

اول: جانمایی؛ با وجود اینکه از سال ۱۳۹۲ براساس نتایج مطالعات جامع فولاد کشور، توصیه و تاکید بر توسعه در کنار آب‌های جنوب و یکی ۲ نقطه محدود در پهنه کشور بوده و در پایش‌های سالیانه مطالعات، این توصیه و تاکید تکرار شده است با فشارهای سیاسی نمایندگان مجلس شورای اسلامی و مسئولان منطقه‌ای، مجوزهای متعددی برای احداث توسعه فولاد صادر شده که این صنعت را با مشکلات زیادی روبه‌رو کرده و منابع ملی سنگینی را به هدر داده است.

دوم: ناهماهنگی بین اهداف صنعت فولاد و دیگر اهداف سند چشم‌انداز؛ عدم تحقق برنامه‌های زیرساخت به موازات توسعه فولاد ازجمله توسعه خطوط ریلی، بنادر، جاده‌ها، برق، گاز، آب، اکتشاف و استخراج معادن که انجام نشده است.

سوم: عدم تحقق اهداف کلان رشد اقتصادی، رشد ارزش‌افزوده ساختمان، رشد ارزش‌افزوده صنعت و رشد سرمایه‌گذاری ثابت ناخالص.

چهارم: عدم ثبات مقررات و آیین‌نامه‌ها و تصمیمات ناپخته و ابلاغ مقررات و دستورالعمل‌های آنی متعدد در زمینه‌های نرخ‌گذاری، عوارض و دیگر موارد.

پنجم: عدم تعامل بین‌المللی، به دلیل تحریم و از دست رفتن فرصت‌های بازارهای بین‌المللی و عدم دسترسی به صادرات در سال ۱۴۰۰ چراکه عمده صادارت به صورت اسلب و شمش بوده که در حقیقت ارزش‌افزوده آن را شرکت‌های بین‌المللی خریدار از محل سوبسید مواد اولیه، انرژی و نیروی انسانی ارزان در ایران، کسب می‌کنند.

ششم: صدور مجوزهای متعدد؛ آخرین آمار مجوزهای صادره از اهداف سند چشم‌انداز پیشی گرفته است و سرمایه‌های ملی زیادی را می‌طلبد که به نابودی می‌رود.

هفتم: بهره‌وری پایین مصرف انرژی، نیروی انسانی، عدم دنبال کردن تکنولوژی‌های جدید و استفاده از آن، رقابت‌پذیری به ویژه در سطح بین‌المللی را به دنبال نخواهد داشت.

هشتم: عدم توازن زنجیره؛ در سال ۱۳۹۲ زنجیره فولاد از معدن تا محصول با عدم توازن سنگین روبه‌رو بوده است و با تلاش زیاد مجموعه دست‌اندرکاران دولتی و خصوصی صنعت فولاد، توازنی برقرار شد اما این توازن مجدد به هم ریخت. چنانچه در سال ۱۴۰۰ با مازاد کنسانتره سنگ‌آهن و مازاد گندله و کسری آهن‌اسفنجی وبه‌رو شدیم.

نهم: کاهش مصرف داخلی و صادرات؛ در سال ۱۴۰۰ ظرفیت احداث فولاد ۳/۴۴ میلیون تن و تولید، ۹/۲۷میلیون تن و مصرف ۵/۱۷ میلیون تن و صادرات ۳/۱۲ میلیون تن بوده که هفت دهم آن شمش و اسلب است.

دهم: عدم مدیریت متمرکز در سیاست‌های کلان احداث و تولید صنعت فولاد، ادامه وضعیت فعلی و عدم انسجام بین بخشی، این صنعت را در آینده نه‌چندان دور با وضعیت بحرانی روبه‌رو خواهد کرد که البته واحدهای بزرگ که با سرمایه‌های ملی و منابع ملی کشور احداث شده‌اند، ادامه خواهند داد و قاعدتا توان پاسخگویی بازدهی سرمایه را ندارند و با بازدهی فروش که از یارانه‌های ملی تامین می‌شود به‌کار خود ادامه می‌دهند؛ ولی سرنوشت دیگر واحدهای متعدد فولادی نامعلوم است.

روزگار معدن

یکشنبه ● ۱۵ آبان ۱۴۰۱ ● ۱۱ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ ● ۶ نوامبر ۲۰۲۲ ● سال پنجم ● شماره ۹۵۳

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر
فنی و هنری: مهدی نجفی
نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۲۲۷۴۰ - پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۳ - ایمیل آگهی ها: ads.smtnews@gmail.com
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: هنر سرزمین سبز

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

اخبار

۵ مزیت اصلی «اختیار آتی» برای سرمایه‌گذاران

مدیر سرمایه‌گذاری صندوق سرمایه‌گذاری پشتوانه طلای لوتوس گفت: اختیار آتی یکی از پیشرفته‌ترین ابزارهای مشتقه در ایران محسوب می‌شود که قرار است بر روی محصول زعفران راه‌اندازی شود و مزیت‌هایی همچون پوشش ریسک، اخذ موقعیت‌های مختلف سرمایه‌گذاری، اهرمی کردن پرتفوی و همچنین تنوع‌سازی پرتفوی با مبالغ کم را دارد.

به گزارش کالا خبر، رامین ابوالفضلی به راه‌اندازی معاملات اختیار آتی اشاره کرد و گفت: اختیار آتی یکی از پیشرفته‌ترین ابزارهای مشتقه در ایران محسوب می‌شود که قرار است بر روی زعفران در بورس کالا راه‌اندازی شود. هرچند این ابزار سابقه بیشتری در دنیا دارد اما بورس کالا همچون گذشته در توسعه بازار مالی قدم برمی‌دارد و چنین ابزاری را راه‌اندازی می‌کند.

وی به مزیت‌های معاملات اختیار آتی اشاره کرد و گفت: برای اختیار آتی مزایایی که برای آپشن با دارایی پایه مثلا زعفران یا سکه وجود دارد برای این دارایی پایه (قرارداد آتی) هم می‌توان متصور بود از جمله پوشش ریسک، اخذ موقعیت مختلف سرمایه‌گذاری، اهرمی کردن پرتفوی و همچنین تنوع‌سازی پرتفوی با مبالغ کم از مزایای این ابزار مشتقه است.

وی به بازیگران اصلی بازار اختیار آتی اشاره کرد و توضیح داد: این نوع ابزارها با توجه به اهرمی بودن و تخصصی بودن، بازیگران خاص خودش رو دارد. در دسته‌بندی کلی سفته بازان، آربیتراژگران و پوشش دهندگان از بازیگران اصلی این بازارها هستند. ابوالفضلی در پاسخ به این پرسش که ورود زعفران به بازار اختیار آتی چه مزیت‌هایی دارد؟ گفت: در مورد زعفران، تولیدکنندگان، کشاورزان، مصرف‌کنندگان و حتی مدیران سرمایه‌گذاری از این ابزارها بسته به نوع مقاصدی که دارند می‌توانند بهره‌مند شود، زیرا همان‌طور که گفته شد این ابزارها به خاطر ویژگی‌ها و جذابیت‌هایی که دارند از جمله نقدشوندگی بالا نسبت به حجم معاملات دارایی پایه، مبالغ کم سرمایه‌گذاری (استفاده از اهرم)، پوشش ریسک و... در دنیا طرفداران زیادی دارند که به مرور طرفداران این دست ابزارها در بازار سرمایه ما نیز بیشتر می‌شود. مدیر سرمایه‌گذاری صندوق طلای لوتوس تاکید کرد: لزوم راه‌اندازی چنین ابزارهایی برای دارایی‌های پایه‌ای ازجمله زعفران و صندوق طلا که سال‌هاست فیوچرز آن در بورس کالا وجود دارد و بازیگران خاص خودش را دارد، بیش از پیش احساس می‌شود. وی ادامه داد: با توجه به استقبالی که فعالان بازار از ابزار آپشن و فیوچرز زعفران و صندوق طلا طی سال‌های گذشته داشتند، راه‌اندازی چنین ابزارهای جدیدی به عمق بازار قطعا کمک کرده و به نظر می‌رسد استقبال خوبی از آن صورت گیرد.

ابوالفضلی با بیان اینکه صندوق‌های طلا و زعفران درحال‌حاضر ارزش بیش از ۵هزار میلیارد تومان دارند و روزانه بیش از ۱۰۰ میلیارد تومان حجم معاملات این صندوق‌ها است، عنوان کرد: با توجه به حجم معاملات این ابزارها و استقبالی که از این صندوق‌ها و همچنین فیوچرز صندوق طلای لوتوس و فیوچرز زعفران صورت گرفته است، راه‌اندازی ابزارهای جدیدی مانند اختیار آتی کاملا محسوس است.

وی تاکید کرد: البته باید گفت با توجه به اینکه این ابزار کاملا تخصصی و پیشرفته است نیازمند فرهنگ‌سازی و آموزش است نهادینه شود و مسیر را برای راه‌اندازی ابزارهای جدیدتر هموار کند، این در حالی است که فراهم کردن زیرساخت‌های لازم از جمله وجود نرم افزارهای پیشرفته معاملات کارگزاری‌ها در راستای رونق‌بخشی این ابزارها حیاتی و لازم است.

بازار ضایعات شهرداری از مسیر بورس کالا شفاف می‌شود

معاون مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران گفت: شهرداری تهران در نظر دارد برای نخستین بار ضایعات آهنی خود را در بستر بورس کالا به فروش برساند و به مرور سایر ضایعات شهرداری تهران که در مجموع رقم قابل توجهی است نیز در بورس کالا عرضه خواهیم کرد.

به گزارش برنا، لطف‌اله فروزنده، در جلسه شورای مدیران حوزه معاونت مالی اظهار کرد: شهرداری تهران در نظر دارد برای نخستین بار ضایعات آهنی خود را با همکاری سرمایه‌گذاری شهر در بورس کالا به فروش برساند و با توجه به انجام مقدمات لازم به زودی ضایعات از طریق بورس کالا با نرخ واقعی و شفاف به فروش می‌رسد. فروزنده با بیان اینکه ضایعات شهرداری تهران در مجموع رقم قابل توجهی است، گفت: عرضه ضایعات در بورس کالا را از ضایعات آهن شروع کرده‌ایم و در نظر داریم به فروش سایر ضایعات تسری بخشیم و هر چیزی را که قابلیت عرضه در بورس کالا را داشته باشد، در راستای شفافیت در بورس کالا عرضه می‌کنیم.

لزوم حمایت دولت و مجلس از بازار سرمایه

یک عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با بیان اینکه بسته ۱۰ بندی حمایت از بورس تاثیر مثبتی بر روی بازار دارد، گفت: بیمه پرتفوی سهامداران، به بهبود وضعیت بازار سرمایه و کاهش زیان سهامداران خرد در نوسانات بازار کمک می‌کند.

به گزارش خبرگزاری صداوسیما، ناصر موسوی لارگانی با اشاره به بی‌اعتمادی مردم به بازار سرمایه در پی عملکرد دولت گذشته طی سال‌های ۹۷ و ۹۸، تصریح کرد: ابلاغ بسته ۱۰ بندی حمایت از بازار سرمایه و بیمه اصل و سود سهام مردم در یک سال آینده به بهبود شرایط بورس کمک خواهد کرد. لارگانی در ادامه به کاهش حاشیه سود شرکت‌های بورسی در پی سیاست‌های غلط قیمت‌گذاری دستوری اشاره کرد و افزود: دولت باید از بازار سرمایه بیشتر حمایت کند؛ چراکه رونق این بازار اقتصاد کشور را پویاتر می‌کند.

وی گفت: مجلس نیز باید برای بهبود وضعیت بازار سرمایه موانع سر راه را رفع کند؛ تصویر و قانونی شدن طرح هایی، چون مالیات بر عایدی بر سرمایه و اصلاح قانون بازار سرمایه قطعا در بازار سرمایه تاثیر مثبت و فراوانی خواهند داشت. موسوی لارگانی همچنین از نهایی شدن گزارشات اولیه تحقیق و تفحص از سازمان بورس و اوراق بهادار در دولت دوازدهم و همچنین قرائت گزارش نهایی این کمیته در جلسات علنی مجلس در دی ماه خبر داد.

در ارزیابی بسته ۱۰ بندی حمایت فوری از بازار سرمایه مطرح شد

تقلا برای نجات بورس

مرضیه احقاقی

به‌دنبال تداوم سقوط شاخص بورس در هفته‌های اخیر و تشدید موج اعتراضات از سوی سهامداران، مجددا بسته‌ای ۱۰بندی با هدف حمایت از بورس تهران مطرح شد.

بدین ترتیب، شاخص کل بورس در نخستین روز هفته بالاخره سبزپوش شد، هرچند این سبزپوشی با جریان قابل‌توجه خروج سرمایه از بازار سرمایه همراه بود. گویی فعالان بازار دیگر به بسته‌های محرک بورس اعتماد ندارند و این بازار جذابیت خود را از دست داده است. نگاهی گذرا به عملکرد بورس تهران در یک سال و نیم گذشته حکایت از آن دارد که وعده‌های مطرح شده برای این بازار، عملا کارآیی لازم را نداشته و نتوانسته به بازگشت اعتماد به بازار سرمایه منتهی شوند.

شاید به این علت که بخش بزرگی از وعده‌ها تنها در حد حرف و شعار و مصوبه باقی می‌مانند، اما در عمل میان نهادهای اقتصادی، عزم کافی برای اجرای این وعده‌ها وجود ندارد و بدین‌ترتیب آسیب‌های قابل‌توجهی به بورس تهران و به‌ویژه سرمایه‌گذاران حقیقی تحمیل می‌شود.

▣ حمایت فوری

بسته جامع حمایتی بازار سرمایه که چندی پیش طراحی و در جلسات رده عالی مقامات اقتصادی کشور مطرح شده بود، در بسته ۱۰بندی حمایت فوری از بازار سرمایه مصوباتی از جمله بیمه شدن اصل و سود سهام مردم در یک سال آینده تا واریز شدن منابع برای حمایت از سهام شرکت‌های تولیدی بزرگ کشور دیده می‌شود.

این بسته عبارت است از:

۱. بیمه کردن سهام حاضر در پورتفوی اشخاص حقیقی تا سقف ۱۰۰ میلیون تومان برای هر نفر (که حدود ۹۶ درصد از تعداد کدهای حقیقی فعال حاضر در بازار را تشکیل می‌دهند.) از طریق انتشار عمومی اوراق تبعی و خرید توسط سرمایه‌گذاران انجام می‌شود سر رسید اعمال این اوراق یک ساله بوده و مبلغ تعهد خرید ۲۰ درصد بالاتر از ارزش ترکیب سبد افراد در آخرین روز معاملاتی چهارشنبه، ۴ آبان ۱۴۰۱ است و براساس ترتیباتی که سازمان بورس اعلام می‌کند، اعمال و اجرایی خواهد شد.

۲. انتشار اوراق اختیار تبعی فروش روی سهام موجود در صندوق‌های درآمد ثابت تا سقف ۴۰۰ هزار میلیارد ریال با تضمین اصل ارزش سبد سهام در ابتدای دوره براساس ترتیباتی که سازمان بورس اعلام می‌کند. منابع لازم برای ایفای تعهدات در سررسید اوراق یادشده، از محل بودجه سال ۱۴۰۲ تامین می‌شود.

۳. تزریق منابع جدید توسط صندوق‌های حاکمیتی برای خرید سهام در بازار سرمایه و به‌مرور افزایش مبلغ یادشده؛

۴. واریز منابع مندرج در ردیف بودجه سال ۱۴۰۱ به صندوق تثبیت از روز شنبه در مجموع به مبلغ حدود ۵۰ هزار میلیارد ریال؛

۵. هماهنگی، نظارت و پایش مستقیم و مستمر فعالیت اشخاص حقوقی بازار سرمایه شامل شرکت‌ها و نهادهای مالی شبه‌دولتی، صندوق‌های بازنشستگی و نهادهای نظامی و حمایت این نهادها از سهام ناشران تحت مدیریت خود و توقف فروش تا زمان ثبات در بازار، و انجام اقدامات حمایتی از جمله خرید سهام و انتشار اوراق تبعی حمایتی؛

۶. همکاری مشترک بانک مرکزی و وزارت اقتصاد جهت مدیریت نرخ سود. همچنین با تصویب هیات مدیره سازمان بورس نیز موارد ذیل اجرایی خواهد شد.

۷. افزایش سپرده‌گذاری مستقیم سازمان بورس نزد صندوق تثبیت؛

۸. محدود کردن بخش فروش بازارگردان‌ها تا اطلاع ثانوی؛

۹. توقف پذیره‌نویسی اوراق بهادار و عرضه‌های اولیه تا زمان بازگشت ثبات به بازار سرمایه؛

۱۰. بازگشت زمان جلسه معاملاتی در فرابورس به روال سابق از ساعت ۱۳:۰۰ به ۱۲:۳۰.

عکس: آیدا فریدی

موانع رشد بورس کدامند؟

همایون دارابی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهار کرد: بازار سرمایه در ماه‌ها و به‌ویژه هفته‌های اخیر با مشکلات متعددی روبه‌رو شده است. در این دوران شاهد افت قابل‌توجه شاخص بورس تهران بوده‌ایم که این ریزش از دلایل متعددی نشأت می‌گیرد. نرخ سود بالای بانکی و تداوم سیاست قیمت‌گذاری دستوری، میزان فروش شرکت‌ها را به‌شدت تحت‌تاثیر منفی قرار داده است. در همین حال، اختلاف قابل‌توجه میان نرخ ارز آزاد و نیمایی، بر ارزش فروش شرکت‌های بورسی صادرات‌محور تاثیر منفی گذاشته است. با توجه به سیاست‌های یادشده، سودآوری صنایع و شرکت‌های بورسی، به کمتر از حد انتظار برای آن رسید. وی افزود: در همین حال به وعده‌های مطرح‌شده برای بازگشت رونق به بورس عمل نشد. کما اینکه وعده خصوصی‌سازی بلوک‌های دو شرکت بزرگ خودرویی کشور یعنی ایران‌خودرو و سایپا محقق نشد. علاوه بر این، وعده‌های مطرح‌شده درباره سهام صندوق‌های دارا یکم و پالایش نیز اجرایی نشد. در همین حال بر خلاف انتظارات و موضوعات مطرح‌شده از سوی مسئولان، هیچ نظارتی بر فرآیند انتشار اوراق و همچنین نرخ بهره بانکی انجام نشد. تمام شرایط یادشده در کنار ریسک‌های سیاسی و اقتصادی، وضعیت بورس تهران را به اینجا کشاند. دارابی با اشاره به بسته جامع حمایتی بازار سرمایه گفت: این‌گونه اقدامات را باید جزو تلاش‌های اضطراری با هدف کاهش جو منفی حاکم بر بازار دانست.

بند نخست این مصوبات ۱۰بندی به بیمه پرتفوی زیر ۱۰۰ میلیون تومان اختصاص دارد. در این بند تاکید شده که «بیمه کردن سهام حاضر در پورتفوی اشخاص حقیقی تا سقف ۱۰۰ میلیون تومان برای هر نفر»؛ بنابراین این بند ۹۶ درصد افراد حقیقی حاضر در بازار را شامل می‌شود. چنانچه اعتماد به این بخش از سهامداران بازگردد، می‌توان به بهبود عملکرد بورس تهران امید داشت.

وی در ارزیابی ایجاد محدودیت برای بازارگردان‌ها و تاثیر آن بر عملکرد بورس گفت: این سیاست‌ها با هدف ایجاد محدودیت در سمت عرضه سهام اجرایی می‌شود. محدود کردن بخش فروش بازارگردان‌ها تا اطلاع ثانوی به کاهش عرضه سهام منتهی می‌شود تا بازار با همین منابع مالی که دارد، به شرایط تعادلی نزدیک شود. البته نباید از این نکته غافل بود که اثرگذاری این سیاست‌ها زمان‌بر است. بخشی از فروش سهم‌هایی که در روزهای ابتدایی هفته جاری شاهد آن بودیم، دستور فروش آن در هفته پیش داده شده است؛ بنابراین برای روشن شدن اثرات این اصلاحات بر عملکرد بورس تهران باید منتظر واکنش سهامداران باشیم. بسیاری از تحولات بازار از شرایط روانی و هیجانی حاکم بر اقتصاد و بازار سرمایه نشأت می‌گیرد.

این تحولات روانی و هیجانی حتی می‌تواند مهم‌تر و اثرگذارتر از سیاست‌های حمایتی از بازار باشد. وی در ارزیابی عملکرد بورس تهران در هفته‌های آینده گفت: در حال حاضر، شرایط بورس تهران به‌شدت پیچیده است و پیش‌بینی آن چندان ممکن و منطقی به‌نظر نمی‌رسد. با این وجود امید می‌رود رایزنی سازمان بورس با بانک مرکزی و همچنین وزارت اقتصاد و امور دارایی به کاهش نرخ بهره بانکی منجر شود، چراکه در حال حاضر متهم ردیف اول شرایط حاکم بر بورس تهران همین نرخ بهره بانکی است. نرخ بهره بین‌بانکی حدود ۱.۵ درصد افزایش یافت و همزمان نرخ بهره اوراق نیز افزایش یافت. همین موضوع به افت ۳ تا ۵ درصدی شاخص کل بورس تهران منتهی می‌شود و عملا برخلاف وعده‌های مطرح شده از سوی مسئولان و سیاست‌گذاران اقتصادی کشور است. یعنی جو بی‌اعتمادی حاکم بر بورس را بیش‌ازپیش افزایش می‌دهد. همزمان نظام بانکی با افزایش نرخ بهره تسهیلات بانکی، عملا سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی را کاهش داده است. همین موضوع نیز آسیب‌هایی را به عملکرد صنایع و به‌دنبال آن بورس تحمیل کرده است.

امید می‌رود در کوتاه‌ترین زمان ممکن، این دست مشکلات تحمیلی بر عملکرد بورس برطرف شود. دارابی گفت: دولت طرح‌های خوب و قابل‌قبولی را برای حمایت از بازار سرمایه مطرح می‌کند. با این وجود در مرحله اجرای این طرح‌ها و هماهنگی بین‌سازمانی با ضعف روبه‌رو هستیم.

اقتصاد بیمار مانع رشد بورس

شهیر محمدنیا، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگار معدن» اظهار کرد: با توجه به شرایط حاکم بر بورس تهران، ریزش شاخص کل و ارزش سهام، منطقی‌ترین بازخورد نسبت به موقعیت کنونی است. متاسفانه تمام مولفه‌های اثرگذار بر بورس تهران، منفی هستند. شاخص‌های اثرگذار بر بازار سرمایه ازجمله مسائل سیاسی و برجام، روند قیمت کامودیتی‌ها در بازارهای جهانی، ثبات حاکم بر اقتصاد و سیاست کشور و... همگی نامطلوب هستند. در چنین شرایطی، ریزش بورس و قرمزپوشی دائمی آن، قابل‌توجیه است.

وی افزود: با توجه به شاخص‌های یادشده، عملا چشم‌انداز مثبتی برای بورس تهران پیش‌بینی نمی‌شود. محمدنیا گفت: در سنوات گذشته به‌دنبال رشد تورم و کاهش ارزش پول ملی و همچنین روند رو به رشد نرخ دلار در بازار آزاد، شاهد صعود بورس تهران بودیم، اما در حال حاضر حتی روند صعودی تورم نیز دیگر بر عملکرد بورس ما تاثیری ندارد. کما اینکه در هفته‌های اخیر با وجود روند صعودی قیمت دلار در بازار، این رشد هیچ تاثیر مثبتی بر عملکرد بازار سرمایه نداشته است. بنابراین تا زمانی که چالش‌های کنونی بازار سرمایه برطرف نشود، نباید به رشد دوباره بورس تهران امید داشت. در چنین شرایطی، تداوم روند کنونی با نوسان، قابل‌قبول است. این کارشناس بازار سرمایه با اشاره به نتیجه مذاکرات برجامی اظهار کرد: آخرین اخبار منتشرشده از مذاکرات برای رفع تحریم‌ها حکایت از آن دارد که دو طرف به نتیجه قابل‌قبولی نرسیده‌اند. در واقع سیگنال‌های مثبتی از سوی ایران و سایر کشورهای طرف مذاکره، مخابره نمی‌شود. محمدنیا افزود: نماگر بورس در نخستین روز هفته گذشته مثبت بود، با این وجود، خروج پول از بازار، بی‌سابقه گزارش شد. با توجه به ریزش‌های شاخص در طول هفته‌های اخیر و اعتراضات سهامداران، روند خروج پول از بازار قابلیت پیش‌بینی داشت. وی گفت: با توجه به شرایط یادشده، سازمان بورس اقدام به وضع مقرراتی با هدف حمایت از بازار سرمایه کرد. محمدنیا درباره اثربخشی این حمایت‌ها خاطرنشان کرد: در حال حاضر حقوقی‌ها از توانایی لازم برای اثرگذاری در بازار برخوردار نیستند و تنها می‌توانند سهام شاخص‌ساز را تقویت کنند تا سهام سایر شرکت‌ها را در حرکتی دومینووار به سمت خود بکشانند. اما با توجه به شرایط کنونی حاکم بر بورس تهران، این تلاش نافرجام خواهد ماند. در واقع در شرایطی که چشم‌انداز اقتصاد کشور منفی است، چنین اقداماتی تنها در مدت زمان کوتاهی نتیجه‌بخش و موثر خواهند بود، اما اقدامات موردبحث نمی‌تواند در طولانی‌مدت موثر باشد و در واقع این اقدامات محرکی برای چرخش بازار نیستند.

محمدنیا گفت: تعیین انتهای مسیر ریزش بورس تهران ممکن نیست، با این وجود، چنانچه عملکرد شرکت‌های بورسی ارزیابی شود، می‌توان این‌طور ادعا کرد که سهم بسیاری از شرکت‌های حاضر در این بازار به‌شدت ارزنده هستند. این سهم‌ها از منظر بنیادین ارزش دارند. البته ارزش ذاتی سهم، تنها یک فاکتور موثر بر عملکرد بورس است. سایر فاکتورهای اقتصادی نیز بر عملکرد بورس تهران اثرگذار هستند و نباید به‌سادگی از کنار آنها گذشت. با توجه به ارزندگی سهم‌ها باید ادعا کرد که ریزش شاخص به زیر یک میلیون واحد، دور از انتظار است، هرچند انتظار می‌رود شاخص کل در بازه یک میلیون و ۱۰۰ هزار واحدی تا یک میلیون و ۳۰۰ هزار واحدی نوسان می‌کند. در ادامه آینده شاخص و عملکرد بورس به شرایط اقتصادی کشور و همچنین نتیجه مذاکرات برجام وابستگی دارد.

سخن پایانی

با توجه به روند ریزشی مداوم بورس تهران در هفته‌های اخیر، اقداماتی برای حمایت از این بازار ترتیب داده شده است. با این وجود، به اعتقاد فعالان بازار سرمایه، دولت و نهادهای اقتصادی تاکنون در عمل به وعده‌های خود موفق نبوده‌اند؛ درنتیجه نمی‌توان به اثرگذاری قابل‌توجه چنین طرح‌هایی امید داشت. به‌ویژه آنکه در حال حاضر ریسک‌های متعدد سیاسی و اقتصادی، بورس کشور را تهدید می‌کند.

حقوقی‌های بزرگ از بورس حمایت کنند

یک کارشناس بازارسرمایه با بررسی شرایط این روزهای بازار سهام گفت: وظیفه شرکت‌های بزرگ، ناشران، سرمایه‌گذاری‌ها و صندوق‌های بزرگ در شرایطی که نرخ بسیاری از سهام را منطقی می‌دانند، حمایت است؛ قیمت‌ها فارغ از هر تحولی در کشور ما، در میان مدت به متوسط‌های تاریخ خود برمی‌گردد. توصیه‌ام به سرمایه‌گذار خرد این است که اگر نیاز فوری و عاجل به نقدینگی ندارد از هر نوع اقدام پرشتاب و عجولانه اجتناب کند.

به گزارش کالاخبر، حسین عبده تبریزی در خصوص شرایط این روزهای بازار سهام اظهار کرد: بدون شک، امروز نرخ عموم سهام بالا نیست، قیمت‌ها منطقی است و سهام زیادی حتی زیرقیمت معامله می‌شود. این در شرایطی است که در شروع سال ۱۴۰۱، پیش‌بینی آن بود که به دلیل نرخ بالای تورم، شاخص روبه بالا حرکت کند. اما در هفته‌های اخیر به دلیل تداوم نرخ بالای تورم (تورم نقطه به نقطه نزدیک به ۴۳ درصد شده) و نرخ بالای ارز، بازار توقع قیمت‌های بالاتر سهام را داشته است اما به چند دلیل، شاهد کاهش مجدد شاخص بوده‌ایم.

وی افزود: از فصل دوم سال میلادی ۲۰۲۲، نرخ عموم کالاهای اساسی (commodities) که بسیار بالا رفته بود و بعضا به ۲ برابر متوسط‌های تاریخی خود رسیده بود، شروع به کاهش کرد. این به معنای کاهش درآمد برای شرکت‌های بورسی تولیدکننده کالاهای اساسی بود و بازار سرمایه نسبت به این تغییرات بی‌توجه نماند. کاهش رشد اقتصاد چین نیز روی همین بازار تأثیر گذاشت و با وجود رابطه کم اقتصاد ایران با اقتصاد دنیا، این تحول نیز از چشم تحلیلگران بازار سرمایه ایران دور نماند.

عبده تبریزی ادامه داد: موقعیت جدید روسیه و فروش‌های زیرقیمت کالاهای اساسی توسط آن کشور نیز فشار مضاعفی بر موقعیت درآمدی شرکت‌های بزرگ بورسی ایرانی وارد آورد. نرخ‌های سود جذاب نظام بانکی و صندوق‌های بادرآمد ثابت نیز تا حدی عرصه را بر بازار سهام تنگ کرد. به دلیل کمبود اعتبارات، کسب‌وکارها آماده پرداخت نرخ‌های بالاتر برای اعتبارات دریافتی هستند (نگاه کنید به نرخ‌های برخی صندوق‌های جمعی).

وی تاکید کرد: مجموعه این عوامل، با وجود نرخ تورم بالای کشور، اجازه رشد قیمت‌های سهام را نداد. در این ۵-۶ هفته اخیر نیز موج التهابات گسترده، اعتراض‌های دامنه‌دار و تحولات ناشی از آنها به شدت بر همه کسب‌وکارها تاثیر گذاشت. بالا رفتن نرخ ارز به دلیل افزایش تقاضا برای خروج پول هم انگیزه برخی فروش‌ها و عرضه‌ها در بورس شده است.

این استاد اقتصاد در واکنش به این سوال که در این شرایط، سهامداران بورس (به ویژه سهامداران خرد) چه اقدامی باید انجام دهند؟ گفت: وظیفه شرکت‌های بزرگ، ناشران، سرمایه‌گذاری‌ها و صندوق‌های بزرگ در شرایطی که مردم تحت تأثیر حوادث و رویدادها جاری به سختی متأثرند، آن است که از قیمت‌های سهامی که آنها را منطقی می‌دانند، حمایت کنند و به حفظ سرمایه‌های کوچک مردم کمک کنند. در این شرایط کشور، مردم نباید از این مسیر نیز آسیب ببینند و نباید نگران و هراسان ذوب شدن پس‌اندازهای یک عمر کار و فعالیت خود باشند.

وی افزود: وقتی بازار دچار التهابات شدید است و گزینه بهتری هم برای سرمایه‌گذاری در دسترس نیست، می‌توان به حفظ دارایی موجود، اگر قیمت‌های آن را منطقی می‌دانیم و آن سهام را متعلق به شرکت‌های جاافتاده تلقی می‌کنیم، همت گمارد؛ یعنی باید صبر کرد. سرمایه‌گذار خُرد بازار نیز اگر نیاز فوری و عاجل به نقدینگی ندارد و اگر سهام موجود در سبد سرمایه‌گذاری خود را متعلق به شرکت‌های استوار و جاافتاده می‌داند، ناچار است موقتاً آنها را حفظ کرده و از هر نوع اقدام پرشتاب و عجولانه اجتناب کند.

عبده تبریزی تاکید کرد: قیمت‌ها فارغ از هر تحولی در کشور ما، در میان مدت به متوسط‌های تاریخ خود برمی‌گردد؛ یعنی به قیمت‌هایی که ذاتی سهام است و با درآمدزایی آن شرکت‌ها همخوان است.

